

2
S LOS SIETE SABIOS S
Canada, 45
BARCELONA - 2

CLAROR

J U N Y

1 9 3 5 2 P T E S

HOTEL RITZ BARCELONA

Festes
Banquets
Bodes

La més alta distinció

Restaurant Font del Lleó Pedralbes

Restaurant de Muntanya
anex de l'Hotel Ritz

Bodes - Banquets - Cès

TAVERNA BASCA RESTAURANT TÍPIC

Totes les especialitats basques

Departaments
per a
banquets

Corts Catalanes, 670
(junt a l'Hotel Ritz)

P. DE GRACIA. 46

J. Sala
Barcelona

M
ERCADE
S.A.

Senyora: _____

Recordi sempre que els
selectes assortits
que presenta la

CASA BALTA

i llurs preus limitadíssims
li permetran vestir amb
elegància i economia.

Les darreres creacions d'estiu en Novetats
per a senyora les trobarà bellament
representades a

Telèfon
190 36

CASA BALTA

Banys Nous, 11 - Cecs Boqueria, 8

BANC DE LA PROPIETAT

ADMINISTRACIÓ DE FINQUES: COBRAMENT DE LLOGUERS - PAGAMENT D: REBUTS D'OBRES, ARBITRIS I TRIBUTS
LLOGUER DE PISOS - DESNONAMENTS - BASA DE LLOGUERS - PRÉSTECES AMB GARANTIA DELS LLOGUERS
COMPRA-VENDA DE VALORS: DESCOMPTES I NEGOCIACIONS DE CUPONS - TITOLS AMORTITZATS - DIPOSITS
COMPARTIMENTS DE LLOGUER

COMPTES CORRENTS AMB INTERÉS: GIRS I TRANSFERENCIES - HIPOTEQUES - ANTICRESIS

BANC DE LA PROPIETAT

CASA CENTRAL

RONDA DE SANT PERE (Girona, 2) - APARTAT CORREUS 403 - TELÈFON 53191

SUCURSALS

MADRID: AVINGUDA CONDE DE PEÑALVER, 19 - TELÈFON 22865

SARAGOSSA: PLAÇA CASTELAR, 9 - APARTAT CORREUS 121 - TELÈFON 1814

VALLADOLID: SANTIAGO, 29 I 31 - TELÈFON 1915

LENCERIA CASA MACIÀ

VÍDUA DE MARCIÀ PRAT

FÀBRICA A LES FRANQUESES DEL
VALLÈS - VENDA AL MAJOR I DETALL

RONDA UNIVERSITAT, 22 - TELÈFON 11383 - BARCELONA - Tocant Plaça Catalunya, (abans Fontanella, 7)

Banc Hispano-Colonial

Barcelona
Fundat en 1876

CAPITAL: 40.000.000 PESSETES
RESERVES: 11.385.613,43 PESSETES

Caixa d'Estalvi

Abonem el 3 per 100 d'interès anual

Servei de Guardioles per a Estalvi a Domicili

MAQUINES DE COSIR I BRODAR

W
E
R
T
H
E
I
M

LES QUE CUSEN I BRODEN MILLOR
CASA CENTRAL: AVINYÓ, 9 - BARCELONA
I SUCURSALS

MITJONS - CALCETINES - CHAUSSETTES
SOCKS - CALCETTINI - SOCKEN - PEUGAS

Els més resilients del món

**AGRADABLE
PASSATEMPS**

esdevé el rentar amb un sabó
que amoreix les mans i, sense el
més lleu esforç, deixa la roba
exquisidament polida i blanca

SABONS BARANGÉ

F. VEHILS VIDAL

LES MAXIMES QUALITATS ALS MÍNIMS PREUS

VESTITS DE BANY
CAMISES CAMP I PLATJA
GORRES DE BANY
SABATILLES
BARNUSSOS

AVINGUDA PORTAL DE L'ÀNGEL. 32-PLAÇA UNIVERSITAT, 7

LA INNOVACIÓ DE L'ANY 1935

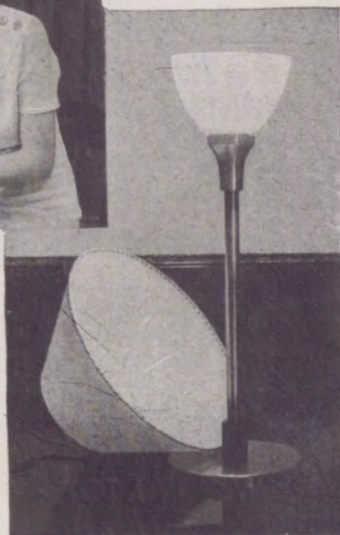

TENIU CURA DE LA VISTA!

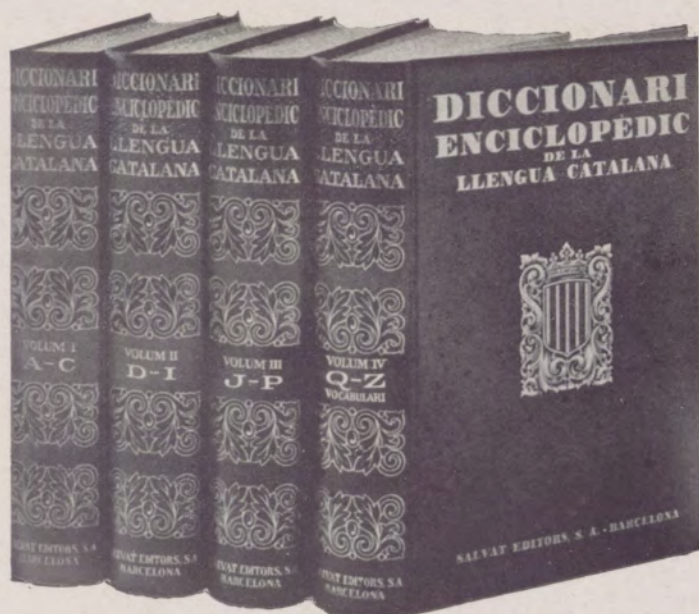
Aquest llum combina el màxim rendiment amb la utilitat, l'economia i la higiene ocular. - Ideal per a la llar en particular, per al lloc on hom desitgi llegir, escriure o fer labors, sense esforçar-se ni cansar la vista. - Vegeu els seus diversos models a la nostra

Sala de demostracions

Plaça Catalunya, 2

Compañía Barcelonesa de Electricidad

DICCIONARI ENCICLOPÈDIC DE LA LLENGUA CATALANA

NOVA EDICIÓ, REDACTADA D'ACORD AMB LES NORMES DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. - Constarà de quatre volums de més de mil planes

La millor eina de treball és un bon Diccionari Enciclopèdic, on es troben les definicions i ressenyes de tots els mots catalans; les biografies de tots els catalans il·lustres i les descripcions geogràfiques i històriques dels nostres pobles i comarques. Va profusament il·lustrat amb fotografies, dibuixos, retrats, làmines en negre i de color, i mapes.

Els mestres i mestresses de Catalunya i tots els que vulguin escriure l'idioma català a la perfecció han de comprar-lo

- Es indispensable a totes les escoles
- Es indispensable a totes les biblioteques
- Es indispensable a tots els escriptors

S'HAN PUBLICAT EL PRIMER, SEGON I TERCER VOLUMS

Es ven al comptat i a terminis

Demaneu-lo a totes les llibreries

SALVAT EDITORS, S. A. - Mallorca, 41-49, Barcelona

LA MILLOR AIGUA DE TAULA
AMB
COMPRIMITS LITINATS

MARCA REGISTRADA

PER A PREPARAR UN QUART, MIG, TRES QUARTS I UN LITRE
SEGONS CONVINGUI D'EXCEL·LENT AIGUA DE TAULA

VAS PER A 12 LITRES PESSETES 1.65

CAPSETA METÀL·LICA PER A 10 LITRES 1 PESSETA

VENDA A TOTES LES FARMACIES I DROGUERIES

CARRER PUJOS, 71 - COLL-BLANC - HOSPITALET (BARCELONA)
APARTAT 650 - TELEFON 35566

i l'exit és meravellós!

PAR

PARA LAVAR TODA CLASE DE ROPA SIN DAÑARLA

"PAR" renta la roba blanca i la deixa com la neu sense perjudicar-la

Una alegria per a la bugadera

PUBLICACIÓ DE L'INSTITUT DE CULTURA I BIBLIOTECA POPULAR DE LA DONA
B A R C E L O N A

S U M A R I

- ROSA SENSAT: Problema de l'educació.
Dr. CARLES CARDO: Vida espiritual.
MANUEL DE MONTOLIU: Divagacions sobre la poesia.
MARIA ANTONIA SALVA: Traduccions de G. Pascoli.
NICOLAU M.ª RUBIO: Davant de les roses.
M. G.: Tell el Amarna, la ciutat efímera del Faraó herètic Akhenaten.
JOSEPA DE BEARNES: Malalties que representen tresors.
AURELI CAPMANY: Els jocs i les joguines de la infantesa.
ENRIQUETA CAHNER: La lluita antireligiosa.
ADELAIDA FERRE DE RUIZ NARVAEZ: Noves orientacions de les activitats femenines.
LOLA ANGLADA: Conte il·lustrat.
LLUISA SERRA SPIELER: Terres enllà. Vorarlberg.
M.ª MERCE: La taula i la cuina.
COMENTARIS: JOSEP F. RAFOLS: Les Arts Plàstiques. M. A.: Els llibres.
G.: La música. PERE VINYOLES: El teatre. JOSEP PALAU: El cinema.
EDUARD MARQUINA: Una hora de poesia.
CRONICA I NOTICIARI DE L'I. DE C.

ARTICLES EN CARTERA DE

Clementina Arderiu. — Gracieta Bassas de Llorens. —
Roser Capell. — Domènec Carles. — Eduard Fontseré. —
Mtre. Vicents M.ª de Gibert. — Olaguer Junyent. — Artur
Martorell. — Roser Mateu. — Tomas Roig i Llop.

DIRECCIÓ I REDACCIÓ: Institut de Cultura i Biblioteca Popular
de la Dona, Baix de Sant Pere, 7 i 9, Telèfon núm. 14647. —
ADMINISTRACIÓ: Corts Catalanes, 700. Telèfon núm. 54729. —
DIRECCIÓ TÈCNICA I PUBLICITAT: C. Barnils Moner.
IMPRESSIÓ: Horta, S. A. — GRAVATS: Badal i Camats.

J U N Y 1 9 3 5

A N Y I - N U M. 2

SUBSCRIPCIÓ	}	SOCIS DE L'INSTITUT DE CULTURA.	PTES.	4'50
TRIMESTRAL				NO SOCIS

PROBLEMA D'EDUCACIÓ

Rosa SENSAT

No sabríem cooperar d'altra manera a l'acció impulsiva i estimulante que vol projectar "Claror" sobre els infinits aspectes de la cultura femenina, que dedicant uns moments de reflexió al problema que preocupa els sociòlegs i moralistes de tot el món, davant de la transformació i els profunds canvis de la dinàmica social que influeixen en el sentit de la vida. El guany obtingut en poc temps en el camí de les reivindicacions femenines, tot i tenint un alt valor de justícia social i en el terreny dels fets una gran transcendència moralitzadora, en atorgar a la dona una llibertat i una independència gairebé absolutes, inspira serioses inquietuds en aquests moments en què la societat es debat en fluctuacions i no troba l'orientació que fixi els seus camins vers un ideal definit. I el problema és aquest. Sabrà la dona fer un bon ús d'aquesta independència i d'aquests drets? Els utilitzarà per a la seva elevació espiritual i exaltació de la seva pròpia feminitat? La portaran, al contrari, a una deformació de les seves qualitats característiques, a un afebliment de les virtuts i essències que corresponen a la seva naturalesa? Les preocupacions intel·lectuals, la prestació de les seves activitats a la política, als negocis, a les institucions d'ensenyança, a les professions liberals, no l'apartaran de la seva llar, on pot i deu exercir la més gran de les influències per al perfeccionament de les societats humanes?

Aquests interrogants dels estadistes i sociòlegs curiosos de la conservació de la família tenen una justificació si ens parem a considerar atentament el caire que pren l'actuació de la dona d'avui, excessivament preocupada per les diversions i banalitats d'una vida frívola i vulgar. Podríem resumir en un sol mot els defectes capitals d'aquesta actuació de moltes dones, massa per dissort: la inconsciència. Inconsciència de la seva dignitat de dones; inconsciència dels seus deures dintre de la llar i fora d'ella; inconsciència de la seva missió social i de la força i valor que la seva condició efectiva i fina sensibilitat pot projectar sobre la vida humana. Aquesta inconsciència és efecte d'una manca de cultura.

El problema que ens preocupa és, doncs, un problema d'educació, de preparació de les dones per a posar-se a to amb els nous corrents socials i poder comprendre l'abast i el sentit de les lleis que les han redimides de l'opressió i de l'esclavatge, així com fer-se càrrec de les responsabilitats que contraven en fer ús de la llibertat i independència que d'avui endavant poden gaudir. Potser es creu massa en l'eficàcia dels preceptes legislatius, quan està demostrat que moltes vegades no han servit pràcticament per a millorar els costums ni el caràcter dels pobles. En el nostre país sobren lleis i manca educació. Propugnar, doncs, perquè s'arribi a assolir aquesta educació que formi la personalitat de la dona com a tal dona, amb tota la plenitud i dignitat que el mot enclou, és contribuir a una obra altament social i patriòtica. Provem de concretar en poques paraules les directrius d'aquesta educació:

La dona s'ha d'educar primerament per a bastar-se a si mateixa a fi de conquistar la seva independència econòmica i poder portar al matrimoni una idealitat i un afecte, i no la mira egoista d'una solució al problema de la vida. La dona s'ha d'educar pensant que pot ésser esposa, la companya de l'home, l'amiga fidel que s'interessi pels seus treballs i hi pugui col·laborar si és precís, resolent junts els problemes de la llar amb completa compenetració d'esperit. La dona s'ha d'educar tenint en compte que pot ésser mare i ha de dar a la pàtria fills forts, sanament constituïts, moralment educats i socialment útils. La dona, per fi, s'ha d'educar per a complir, fora del paper d'esposa i mare, amb el deure de contribuir als grans ideals del progrés moral i material que sostenen la vida dels pobles. Hem d'aspirar a un tipus de dona sòlidament instruïda, capaç d'elevat-se a les esferes intel·lectuals i de l'art i preocupar-se desinteressadament per tots els problemes socials, alhora que dona de sa casa, inspiradora de bellesa i de gràcia a la llar i ennoblidora de les funcions domèstiques, redimint-les de la rutina per les llums i descobertes de la Ciència.

Així procurarem que la dona moderna sigui una síntesi de la dona espiritualment independent i culta i de la dona plena d'amor i d'abnegació pels seus i que fa de la llar el redós amable i pacífic on regna l'ordre i la previsió i on es conreen les essències més pures de l'honradesa i de la virtut.

INSTITUT DE CULTURA I BIBLIOTECA POPULAR DE LA DONA

Biblioteca. Sala de lectura
«Montserrat Patxot i Rabell».

Biblioteca. Sala d'Estudi
«Dante Alighieri»

VIDA ESPIRITUAL

Carles CARDÓ, Pvre.

No hi ha cap mal que no sigui un bé

De Sant Agustí (Enchiridion de Fide, spe et charitate, nn. XII, XIII, XIV).

Tota natura és un bé; gran, si no es pot corrompre; petit, si es pot corrompre; i no es pot negar que sigui un bé, si no és per gran estultesa o per gran ignorància. La qual natura, si és consumida per la corrupció, ni la corrupció mateixa no restarà...

Per això, allò que s'anomena mal no és res, si no hi ha algun bé. Ara, el bé carent de tot mal és el bé íntegre, però aquell que conté algun mal, és un bé viciat o viciós; i no és mai possible que hi hagi cap mal allí on no hi ha cap bé. D'on es desprèn una conseqüència admirable, a saber, que essent un bé tota natura, en tant que és natura, quan hom diu que una natura viciosa és dolenta, no apar que es digui altra cosa sinó que allò que és un bé és un mal i que no és un mal sinó allò mateix que és un bé; car tota natura és un bé, i no hi hauria res de dolent, si la mateixa cosa que és dolenta no fos una natura.

Res, doncs, no pot ésser un mal, sinó allò que és algun bé. I encara que això sembli absurd, tanmateix la connexió d'aquest raonament ens impel·leix inevitablement a afirmar-ho. I cal guardar-se de topar amb aquella sentència profètica on es llegeix: "Ai dels qui diuen bé al mal i mal al bé; que fan de les tenebres llum i de la llum tenebres, que donen l'amarg per dolç i el dolç per amarg". (Isaïes V). I això no obstant, el Senyor diu: "L'home dolent del mal tresor del seu cor treu coses dolentes". Però ¿què és l'home dolent, sinó una natura dolenta, puix que l'home és una natura? Però si l'home és un bé perquè és una natura, què és un mal home sinó un mal bé? Tot amb tot, quan distingim aquestes dues coses, trobem que no és dolent per ésser home, ni és bo per ésser inic, ans bo per ésser home, dolent per ésser inic. Tot aquell, doncs, qui diu que és un mal ésser home o que és un bé ésser inic, topa amb aquella sentència profètica: "Ai dels qui diuen bé al mal i mal al bé". Car aquest inculpa l'obra de Déu, que és l'home, i lloa el vici de l'home, que és la iniquitat. Tota natura, doncs, ni que sigui viciosa, en tant que és natura, és bona, en tant que és viciosa, és mala.

Per consegüent, en aquelles coses contràries que s'anomenen mals i béns, falla aquella regla dels dialèctics que diu: Cap cosa no pot contenir alhora dos contraris. Perquè l'aire no pot ésser alhora fosc i lluminós, cap menja o beguda no pot ésser alhora dolça i amarga, cap cos no pot ésser blanc allí mateix on és negre, ni deforme allí on és formós. És cosa aquesta que es troba en molts éssers i gairebé en tots els contraris, que no puguin ésser alhora en una mateixa cosa. Però com que ningú no dubta que els béns i els mals són contraris, no solament poden ésser ensems, ans encara els mals no poden ésser sense els béns i en els béns, per bé que els béns poden ésser sense els mals. Car l'home o l'àngel pot no ésser just, però injust no ho pot ésser sinó un home o un àngel: i llavors és un bé en tant que és home o àngel, és un mal en tant que és injust. I aquests dos contraris de tal manera són ensems, que, si no existís un bé en el qual fos el mal, ni el mal de cap manera no podria ésser, per tal com la corrupció no tindria ni on residir, ni d'on néixer, si no existís una cosa que es corrompés, la qual, si no fos bona no es corrompria, perquè la corrupció no és altre que la destrucció d'un bé. Dels béns, doncs, han nascut els mals, que no poden ésser sinó en alguns béns, car altrament cap natura de mal no tindria on néixer. Perquè si existia, en tant que seria natura, certament seria bona, i llavors, o essent la natura incorruptible, seria el bé màxim, o, ni que fos una natura corruptible, no podria ésser sinó algun bé el qual una corrupció pogués noure.

DIVAGACIONS SOBRE LA POESIA

Manuel de MONTOLIU

El que jo cerco abans que res en tota poesia és l'ànima, l'ànima del poeta. Si la hi trobo, totes les manifestacions i tots els aspectes de la forma expressiva, que és el camp propi de tota creació estètica, les considero dignes d'una atenta i apassionada exploració.

Ara, si l'ànima n'és absent, no em puc sostreure a la impressió que tota exploració ulterior, tot i que pot resultar d'interès per a l'estudi del problema de l'expressió, en realitat no val la pena. Per mi la poesia té valor no com a "pura expressió", ans com a "expressió pura" d'una ànima. Per això certes modalitats de la poesia avantguardista em deixen insensible i indiferent, i sols les veig com a documents curiosos, útils sempre per a estudiar-hi els aspectes biològics de la poesia.

Una poesia que no m'obri l'accés a les zones profundes de la sensibilitat, i que no passi més enllà ni més endins de la sensibilitat epidèrmica i de la fantasia automàtica, crec jo que és pseudopoesia, poesia de pur entreteniment, de pur acrobatisme, mancada d'interès humà, per més refinada que sigui la sensibilitat, per més enginyosa que sigui la fantasia.

No hi ha en els nostres temps cap poeta líric que pugui interessar-nos com a homes moderns, si no porta la seva exploració a aquella regió profunda de l'esperit en la qual no té entrada ni accés la simple raó. La lírica moderna, la que hem heretat dels més purs romàntics nòrdics, és, per tant, un "nosce te ipsum" més exigent que el de l'antiga filosofia.

La lírica moderna és la veu profunda i subtil d'una ànima exquisidament, complicadament torturada. Veus fines i pregones dels grans lírics moderns, estol d'ànimes posseïdes del sagrat instint de beatitud; ànimes exigents, empeses per una cupiditat infinita, insadollable, les quals semblen glossar aquelles paraules de Sant Agustí: "Ací podria estar-m'hi, i no vull; allà voldria, i no puc; míser en una i altra banda". Ànimes nascudes per a un paradís, que ja senten i ja voldrien fruir ací en la terra; ànimes fonamentalment místiques que sofreixen la tortura de restar a mig camí en la ruta que mena a Déu; cercadors inconscients i esgarriats d'aquella "anticipació de la visió beatífica", característica de la santedat... la santedat, única realització plena del món de la poesia. Ànimes ardents i extàtiques de Keats, Francis Thomson, Blake, Novalis, Holderlin, Baudelaire, Poe, Paul Verlaine, Rilke... pelegrins tràgics de la Ciutat infinita!

Poesia-enigma, la intel·lectualista d'un estol selecte dels poetes d'avui. Poesia que els profans qualifiquen d'inintel·ligible. Poesia que necessita una interpretació fora i lluny del terreny de la lògica i de l'emoció vulgar; una interpretació que cal cercar en l'esfera profunda i apartada on regna sola i verna la pura beutat. Poetes aquests que al dir de la gent "no s'entenen" i que fan actual aquella veritat tan vella com ignorada que formulà Ciceró quan digué: **Poetae videntur alia lingua loqui**: "els poetes sembla que parlin en una altra llengua."

I no sols ho sembla que parlin en una altra llengua; ans encara, en realitat, el llenguatge de la poesia pura és diferent del llenguatge vulgar, no perquè siguin diferents els mots que empra, ans perquè els poetes donen als mots i a les expressions un sentit i una significació absolutament distints de les vulgars. I ací ens trobem amb la doctrina de la "paraula viva" de Maragall.

La paraula no és per al poeta, com creu el vulgus, el mitjà o l'instrument que serveix d'expressió a la bellesa; és la mateixa bellesa. I el poeta serà tant més pur com més exclusivament cerqui la bellesa en el so i en la significació de la paraula. És una gran i definitiva veritat la que Novalis formulà quan digué que la poesia no és més que el mateix llenguatge. Són els poetes els únics que posseeixen en tota plenitud el do diví de la paraula. I per això i sols per això són poetes.

DE G. PASCOLI

TRADUCCIÓ DE MARIA-ANTÒNIA SALVÀ

NIT

Sota del llum, donzelles rossejants
van debanant a la debanadora:

les rosses testes, els esguards llampants
giren a la finestra temptadora:

potser somnien cavallers errants
que la tenebra van petjant, sonora?

Parlen de cortesia, amor, encants...
Així parlant, van esperant l'aurora.

OH, REGINETA!

Gens descurada no et criava, aimia,
la bona mare; com et fa plaer
tant de blancatge estès vora la via!

La festa és prop. Cascú t'ha demanat
sa roba neta; puix en ton poder
l'armari tens, d'espígol perfumat.

Feliços tos vellets, i la gent teva,
i els teus germans, i més feliç — oh, Déu! —
el que seva t'emporti a casa seva,
Regineta de braços com la neu.

CONTE ILLUSTRAT

Lola ANGLADA

I. L'Anton sovint s'embadalia contemplant la pomera del seu hort, aquella pomera que estimava més que tot el seu hort plegat, perquè donava unes pomes tan dolces com la mel. Es pot dir que el bon home esperava amb daler la collita, però uns vaillets que no desconeixien la il·lusió del bon avi, dos bordegassos entremaliats, li feien sempre la traveta: no deixaven madurar cap poma de la pomera preferida. I tot enquimerat, sempre cridava: «Té ja han tornat els bordegassos!... ¡Prou que me la pagaran algun dia!»

II. Ni menys l'escoltaven. Encara l'Anton no havia tombat l'esquena, els dos bordegassos s'enfilaven a l'arbre com dos miquets, i ara una, ara l'altra, es feien un tip de pomes fins que el cor els deia prou.

III. Sense esperar gaire, l'Anton féu explotar la seva quimera. Va guarnir un espantallot, i ho féu amb tant d'enginy que aquell ninot arribava a fer paüra. A la nit, se n'anà a l'hort sense que ningú n'hagués esment i el clavà al mateix peu de la pomera preferida. Després, content del seu gest, se n'anà a dormir.

IV. Però, ah!... quina sorpresa, l'endemà! El bon home restà esbalaït de veure que l'espantallot havia pres vida, no sabia explicar-se com; i bo i allunyantse'n, pres de pànic i de paüra, anava dient-se, penedit i amb sobrecor «¡Pobres bordegassos, si els arreplega!... a fe que no els volia tant de mal!»

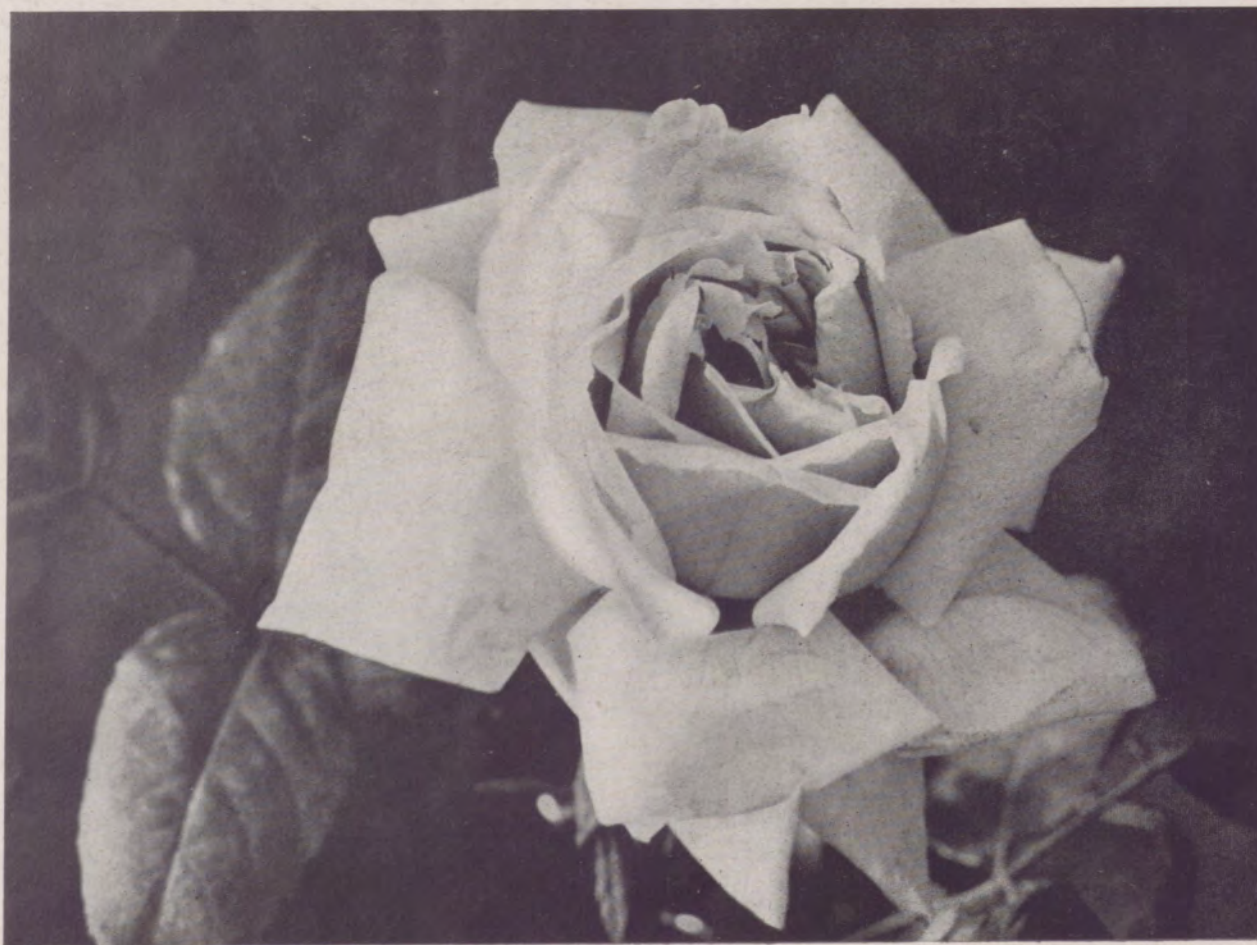

DAVANT DE LES ROSES

Nicolau M.ª RUBIÓ, Arquitecte

Davant de les roses de l'exposició que a primers de maig s'ha celebrat al "Garden Club" de Pedralbes, he vist desfilar una nombrosa concurrència femenina. "Heus aquí, em deia, un èxit brillant de la nostra benemèrita associació "Amics de les Roses", organitzadora d'aquesta exposició. Però després, observant amb ull crític les actituds, els gestos i les paraules de les amables visitants de les roses, continuava dient-me a mi mateix: "Sí i no; èxit sens dubte; brillant, també. Però dins d'aquesta brillantesa, hi ha els seus graus i moltes de llums diverses". No totes aquestes senyores són igualment amigues de les roses. De primer, les edats i condicions de cada una d'elles les fan diferents. Ve't aquí una noia de quinze anys i una altra de quatre o cinc vegades quinze. Però, a part d'aquest petit detall, que no és mèrit de l'una i culpa de l'altra, quantes de diferències d'amistat amb les pobres flors que es van morint dins d'aquests vasos d'aigua freda! Aquesta bona dona de la barriada de les Corts, vestida de negre com una mestressa que hagués arribat en tartana, mostra una emoció simple i natural davant les roses grosses i vermelles. Una senyora de trenta anys, perfectament alta burgesia, arriba vestida amb els refinats productes d'una civilització intel·lectual i mostra, al davant de les roses, les mateixes emocions de la mestressa.

Es bonic d'observar. Ara n'entra una altra: ja va als tres quinzos. Encara no l'he vista arribar, ella i maquillatge, per un cap de sala, que ja la veig passar davant meu i tot seguit desaparèixer per l'altra cap. Ha donat un cop d'ull a dues roses, i va per altra feina. A tot estirar, deu éser una **coneguda** de les roses, no una amiga. Ara! finalment, dues amigues joves, amb un paper i un llapis! Aquestes ja s'han adonat que les roses tenen un nom cada una. Les veig que els llegeixen, que comparen, que trien, que escriuen noms, que n'esborren (perquè la crisi és forta i només deuen poder comprar pocs rosers), que discuteixen, que tornen a passar... Parlen anglès. Mentrestant, una promesa va arrossegant els peus, penjada del braç del promès, el qual es mira massa estona les roses: "Anem, anem, anem!" li va dient amb un plany continu. No en pot dur més, pobre noia! Ara arriba una coneguda meua: ve a cada exposició de roses i cada any em fa explicar la hibridació dels rosers i cada any li ve de nou i fa petites exclamacions de societat, que no em sorprenen, naturalment. Resseguint amb ella les taules, vaig escoltant una noieta que explica a sa mare les novetats roseristes de l'any: aquesta és catalana, amb paper i llapis, i sospira per les roses blanques. Una d'elegant, alta i fina, s'acota profundament al davant d'alguna rosa triada, per tal de respirar el seu perfum; clou les parpelles, però la seva preocupació màxima és el joc dels seus múscles abdominals durant l'acte d'inclinarse. No es pot negar que ho fa bé!

Rosa antiga
CAPTAIN
CHRISTY

Rosa moderna
Madame ALBERT
BARBIER

I així van passant les dones davant les roses. I jo penso: "Hi ha una sola mena d'amistat amb les roses? N'hi ha, almenys, una de millor que les altres? Qui ho sap! No vai més aquesta sinceritat? Fingir un amor a les roses segons una fórmula **snob** o llegida en un **magazine**, és una farsa més de les que fan insuportables les dones **standard**. Que cada una ho faci a la seva manera. Però, és clar que els "Amics de les Roses" que podríem dir **oficials**, voldríem que un nombre cada cop més gran d'**amateurs** femenines, es dediquessin a comprendre les roses, a apreciar-ne la valor i la raresa i la dificultat de llur naixença. Voldríem que fossin aptes per a discernir i per a ben triar, i no sols per a admirar un color o per a aspirar un perfum. Quan les mirava passar i veia que les que saben el que són les roses són tan poques (i encara moltes estrangeres), provava d'acontentar-me almenys amb les que semblava que les estimaven; i trobant encara que d'aquestes n'hi havia poques, m'acontentava que, com a mínim, se les miressin! Però el trist és que alguna n'hi havia, que ni tan solament se les mirava.

Ara, que em podreu dir: "Tu, que et queixes, perquè no te les miraves, les roses, en lloc de passar tot el temps a mirar les senyores?"

TELL EL AMARNA

LA CIUTAT EFIMERA DEL FARAÓ HERÈTIC AKHENATEN

M. G.

Quan Akhenaten (*) pujà al tron, el poder dels sacerdots d'Amon havia arribat a un grau difícil d'imaginar. No sols explotaven grosserament la credulitat del poble i dels mateixos faraons, sinó que llur influència despòtica amenaçava la supremacia reial i fins es feia sentir en l'escultura, encallada feia 2000 anys pels cànons tradicionals (entre altres, el principi de frontalitat) imposats pels sacerdots. Akhenaten, sigui per fins polítics i econòmics, sigui per certa tendència mística del seu caràcter, sigui per ambdues coses, suprimí de cop i volta la religió tradicional d'Egipte, operant una revolució religiosa extraordinària i única si considerem que l'egipci era el poble de tradicions més arrelades i que el canvi fou sobtat i absolut, almenys oficialment. El culte dels déus fou prohibit i els sacerdots foragitats dels temples; quant a aquests, s'acontentà amb tancar-los i fer martellejar arreu el nom i les estàtues d'Amon. Aleshores abandonà Thebes amb tota la seva cort i fundà una ciutat nova.

Aquesta ciutat fou Akhetaten, "l'Horitzó d'Aten", anomenada pels àrabs Tell el Amarna, on s'han fet i fa encara la Societat Exploradora d'Egipte interessantíssimes excavacions. Heus ací una ciutat enorme, la capital del reialme més poderós del món, construïda tot d'una per plaer del rei, decorada, habitada i desertada en l'espai d'un quart de segle. No hi havia viscut ningú encara: Akhenaten trià expressament un "lloc net", una plana fèrtil entre Tebes i Memphis; i després, no hi ha hagut més que un temple tardà i un fortí romà. És, doncs, una ocasió única per a excavar dins la vida d'una nació, sense veure's desbarbat per problemes d'estratificació i es tracta precisament d'un dels períodes més apassionants de la història del món antic! Degut, però, a la rapidesa amb què es feren les construccions, aquestes no foren tan sòlides com molts altres monuments egipcis i no en queden més que els fonaments.

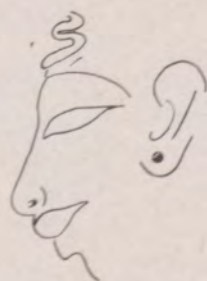
Akhenaten s'havia fet el profeta d'Aton (el Disc Solar) i proclamà l'adoració del Sol. La doctrina que creà i que ensenyava personalment als cortesans era generosa, plena d'un amor de la naturalesa que donà als seus monuments un caràcter únic. El Gran Temple d'Amarna era completament diferent dels habituals temples egipcis, tancats i tristos, més i més foscos a mesura que hom s'hi endinsa, a fi d'anar augmentant el misteri. Tenia un santuari a l'aire

Uefertiti, esposa
d'Akhenaten

Akhenaten i Uefertiti, deliciosa escena familiar darrera el tron trobat a la tomba de Tutankhamen

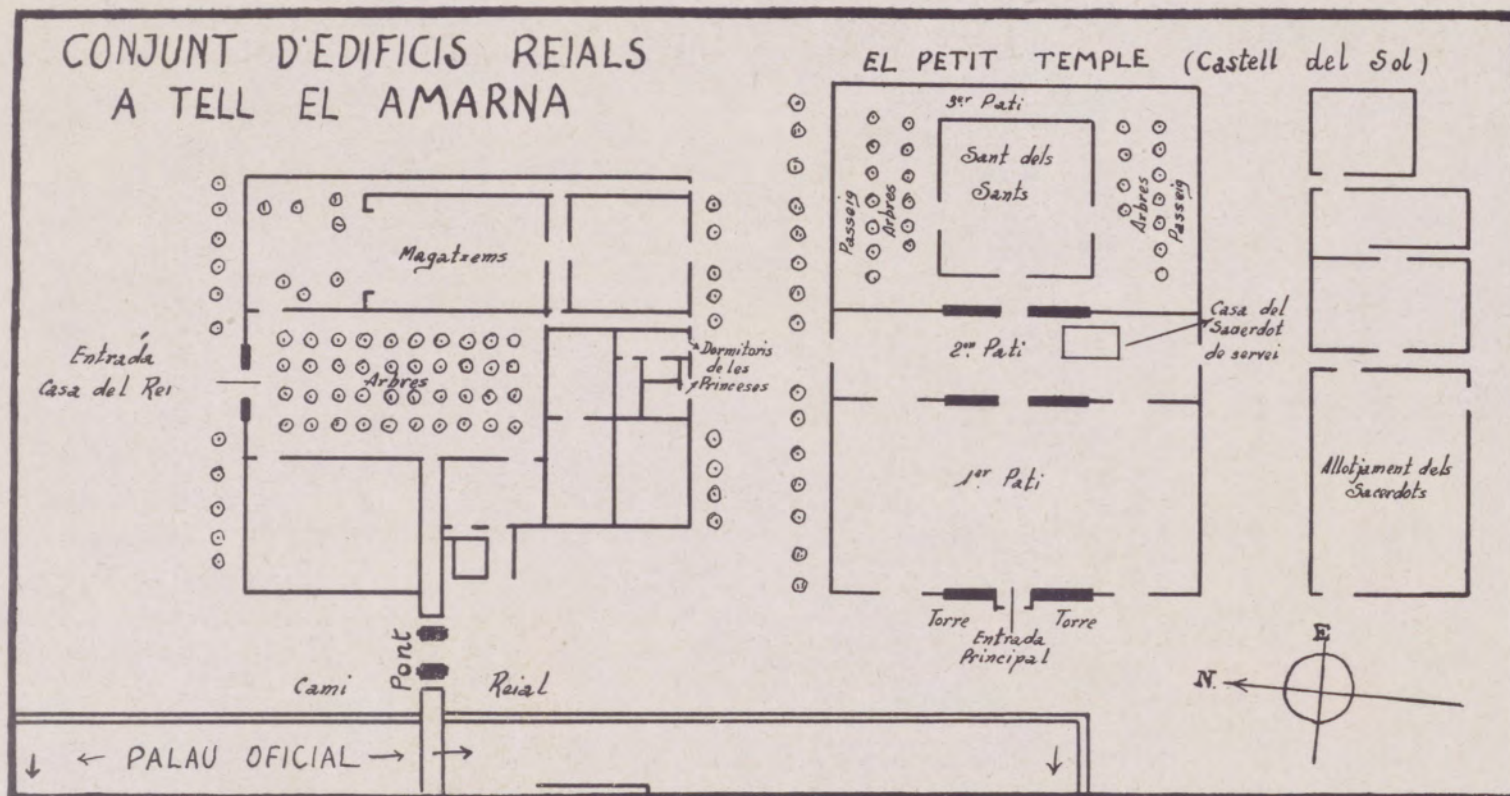

lliure, de caràcter radiant, amb grans corts obertes, airejades, inundades de sol, que conduïen al Sant dels Sants on es posaven en un altar central els primers fruits que donava la terra. Al voltant hi havia cambres descobertes amb altars per a les ofertes de la família reial, i en un lloc separat es mataven i trossejaven els animals abans d'ésser col·locats a l'altar.

Hi havia un temple més petit, anomenat Hat Aten (Castell del Sol) i al costat una caseta per al sacerdot que estava de servei. El santuari era voltat d'arbres. A la vora hi havia una casa que, segons sembla, era la residència privada de la família reial. S'hi trobà un fresc deliciós de les dues princeses i en un recó, amb pinzellades encara per terra, tot un equip de pintor que pertanyia, potser, al mateix rei. Del jardí de la casa sortia un pont que la unia amb el palau oficial construït al llarg del Nil. Als edificis oficials del centre de la ciutat és on foren trobades les famoses "lletres d'Amarna", fragments importantíssims, la major part dels quals són les comunicacions que els governadors de Síria i Fenícia feien als seus Senyors, els Faraons.

Hi havia també un altre edifici anomenat "La Casa de la Vida". Ve a ésser una universitat egípcia i s'hi trobaren llistes de noms. Els fragments estan trencats sota els noms, però és divertit d'imaginar una llista de classes: "Escribà Reial (Professor) Ramose donarà de 10 a 12 a la Sisena Classe la lliçó de gramàtica babilònica avançada"! Queden també restes de la magnífica casa d'Hatiay, inspector d'obres del rei, que a mesura que prosperava, agafava més pretensions, i l'estació de policia, isolada a fi que el trànsit dels carrers no fos motiu de retard en cas d'urgència, el comandant de la qual, un "gourmet" d'aquell temps, tenia unes gerres amb la inscripció "Vi bo, bo"! I, voltada de les armes reials. Darrera les cases riques hi havia els barris pobres, amb carrerons estrets i casetes apinyades com en qualsevulla poble egipci modern.

La reforma religiosa d'Akhenaten operà també una revolució en el terreny artístic. En arquitectura, ja hem vist la concepció completament diferent dels temples d'Amarna. En escultura, com que ja no es representen els antics déus, l'home esdevé el tema principal de l'artista, i sobre tot, naturalment, la família reial. Degut a la pressa febril amb què es construí i decorà la ciutat, hi havia escassetat de bons artistes i s'han trobat molts assaigs d'escultors que aprenien llur ofici a mesura que el feien. Com que el rei preconitzava el retorn a la naturalesa, hi ha retrats d'ell que no dissimulen les seves deformitats, i entre altres esbossos i apunts s'ha trobat una veritable caricatura del rei sense afaitar. La reina i les seves filles consentien a "posar" i veiem la família reial en actituds familiars, prescindint de tota etiqueta i convenció. El resultat fou que els artistes adquiriren personalitat i feren obres mestres de

gràcia realista. Gran part d'aquestes, junt amb els mobles dels palaus de Tell el Amarna, foren acumulats en l'amagatall on Tutankhamen, que succeí a Akhenaten i morí jove, fou enterrat.

Quan Akhenaten, després d'un regnat de 15 anys, que degué semblar una fantasia brillant i incomprendible als seus contemporanis, morí de malaltia estranya, el seu gendre Tutankhamen abjurà, de grat o per força, el nom d'Aton i torna al culte d'Amon, "aparta la mentida ben lluny de les Dues-Terres i restableix arreu la Veritat". La Cort tornà a Tebes i tots els qui pogueren l'acompanyaren. Però en temps com aquells, qui podia assegurar que un tomb de la roda no tornaria a fer d'Amarna la capital? Els més prudents tancaren les cases i hi deixaren guàrdies. Aviat, tanmateix, fou evident que no hi hauria retorn i com que la fusta per a fer columnes és molt preciosa a Egipte, es

donà probablement ordre d'arrencar-les i enviar-les a Tebes, flotant sobre el riu. Una gran part de la població no era prou rica, per a emprendre el viatge, i s'instal·là en les cases més bones, abandonant les seves, fins que a poc a poc foren absorbits per altres pobles i la Ciutat de l'Horitzó quedà deserta per sempre més. Akhenaten fou maleït, les llistes reials no esmentaren tan sols el seu nom, com si no hagués existit mai, la seva ciutat efímera fou destruïda i es féu un silenci ple de terror sobre el temps avorrit d'Amarna, però la joia fresca i sana, el dolor humà i veritable que s'hi havien expressat, el dolç somriure de les boques d'Amarna, els progressos tècnics adquirits, vivificaren encara la inspiració d'algunes generacions d'artistes i ens han valgut les últimes grans obres de l'art egipci oficial.

M. G.

(*) Akhenaten, que significa «Ell és agradable a Aton» és el nom que adoptà Amenofis IV (o sigui «Amon està content») en fer la reforma religiosa - Akhenaten era fill d'Amenofis III i el penúltim Faraó de la dinastia XVIII.

MALALTIES QUE REPRESENTEN TRESORS

Josepa de BEARNÈS

Una de les fórmules que més s'han emprat i que encara és molt corrent per a obtenir tinta és la que prescriu l'ús de les agalles com un dels components, degut a llur riquesa en principis tòxics i gal·lics. Les lleis d'alguns països, com França i Anglaterra, han estat molts anys disposant que tots els documents legals havien d'ésser escrits amb tinta d'agalles, per ésser considerada com l'única indeleble. Si tenim en compte la quantitat d'allò que s'arriba a escriure, és fàcil d'imaginar la importància que té aquest element i les sumes que les agalles emprades representen.

Doncs bé, i és a això que es refereix el títol, les agalles no són sinó el resultat d'una malaltia que sofreixen alguns arbres (l'alzina entre altres), ocasionada per un insecte himenòpter, que els naturalistes han batejat amb el nom de "Cynips Germae".

La femella del "Cynips", usant un trepant de què està proveïda la seva regió abdominal, fa incisions en els teixits tendres dels arbres que ataca, i disposa un ou en cada cavitat formada. La presència d'aquest cos estrany influeix en la vida de l'arbre, fent-li produir un teixit abundant en el lloc on es troba dipositat l'ou, el qual teixit forma un tumor, que és l'agalla.

L'ou de l'insecte s'aviva i sofreix, dintre de l'agalla totes les metamorfosis, fins que el seu desenvolupament li permet de sortir; llavors perfora l'agalla i s'allibera. Hi ha moltes espècies diverses de "Cynips" i cada una ataca una mena d'arbre diferent, donant lloc a una gran varietat d'agalles, tant en la forma com en riquesa de principis tòxics. Les agalles d'Apel són les de més anomenada i les més apreciades en la fabricació de tintes, i constitueixen l'element d'un actiu comerç.

Les perles són un altre exemple, i potser el més conegut, de malalties que representen un gran valor.

R. Dubois, estudiant la formació de les perles, ha condensat els seus resultats en la frase "la més bella perla és tan sols el sarcòfag d'un cuc". Aquest naturalista ha dirigit les seves observacions a l'estudi de l'evolució de la perla en l'ostra marina "Mitilus edulis", i ha pogut veure que en un principi el revestiment interior de l'ostra, anomenat "manto", ofereix en certes èpoques de l'any nombrosos punts rogencs, precisament en els llocs on més endavant es formaran les perles. Aquests punts, observats al microscopi, resultaren ésser distomes (una mena de cucs menudíssims que generalment fan una dècima de mil·límetre). La perla es forma per l'enquistament dels esmentats distomes, els quals es recobreixen de grans de carbonat de calci que s'agrupen en forma de cristalls. Aquest recobriment càlcic es modifica i enriqueix d'altres elements orgànics, amb la qual cosa adquireix poc a poc l'orient i estructura de perla fina i el nucli queda perfectament invisible.

Aquest esquema de la formació de la perla no és únic; altres anormalitats en la vida de l'ostra poden determinar-la, però l'explicat és un dels mecanismes naturals més corrents.

La perla es compon d'un revestiment extern, capa nacrada a la qual deu el seu orient i que està formada per capes molt fines independents entre elles, les quals, en ésser atravesades per la llum, produeixen les irisacions. Immediatament ve la capa de prismes que engloba una matèria groguenca semblant a la capa externa de la petxina. En el centre hi ha el nucli, de diàmetre variable segons sigui el seu origen. L'ús dels reactius químics descobreix en la perla una matèria orgànica, la **conquiolina**, que ve a constituir l'esquelet, i una substància inorgànica, el carbonat de calci, que el revesteix. Degut a la presència d'aquesta matèria orgànica, la perla és difícilment atacada per l'àcid acètic; per tant, la llegenda de les dissolucions de perles, atribuïda a Cleopatra, ens dona potser una idea equivocada de la facilitat amb què la reacció es produeix. No és ni molt menys cosa instantània, com sembla desprendre's d'aquella llegenda, sinó que una perla submergida en vinagre fort triga bastants dies a ésser atacada i destruïda.

Si bé no cal insistir gaire per donar a conèixer el valor que aquesta malaltia de les ostres representa, puix que tothom sap prou bé com són de cares i com han estat apreciades les perles des de l'antigor, indicarem algunes xifres.

La pesca de perles a Veneçuela arriba a un valor d'uns 500.000 dòlars anuals. La perla que el govern espanyol regalà a Napoleó II (una perla negra mexicana) fou tasada en 25.000 dòlars. Es diu que la perla més perfecta del món és la "Pelegrina", que es conservava en el museo Zosima de Moscou, pesava 28 quilats, tenia la forma globular i procedia de l'Índia. La més grossa és en el Museu Victòria i Albert de Londres, i pesa tres unces.

Hi ha unes altres perles d'origen vegetal, que resulten d'una malaltia peculiar de l'arbre del cacau. Totes les obtingudes fins ara procedeixen de Filipines, són molt escasses i rara vegada s'exporten a Europa. Generalment, la grandària és petita, no passa de la d'un pèsol; així i tot cada perla ha arribat a adquirir el valor a què arriben moltes pedres fines.

Un altre exemple del tema que estem tractant és l'ambre gris, substància de preu elevadíssim, que sembla ésser una secreció resultat d'una malaltia intestinal del catxalot. És una substància greixosa, de color gris, jaspiat de roig o groc. Es troba flotant en les aigües de les costes dels mars càlids, o bé l'extreuen els pescadors de balenes dels cadàvers dels catxalots. Aquesta substància es presenta amb diversos aspectes, si bé és freqüent que formi masses, constituïdes per capes concèntriques sobreposades, tal com són generalment els càlculs d'origen animal. Algunes de les propietats físiques d'aquest cos són les següents: s'estova amb la calor de la mà, es fon amb l'aigua bullent, resultant un líquid oliós; és fàcilment combustible; és insípida i desprèn una olor suau i grata que recorda el mesc, olor que s'accentua amb l'addició d'algun àlcali. S'usa principalment en la fabricació de perfums. La quantitat emprada per a tal objecte puja anualment a alguns milions de pessetes. S'usa algunes vegades en medicina per a combatre malalties nervioses, si bé en aquest sentit cada dia té menys predicament.

ELS JOCS I LES JOGUINES DE LA INFANTESA

Aureli CAPMANY

Un examen fet de prop, de les petites relíquies que anomenem joguines, origina una mena de recordança dolça i agradable, i fa pensar en la impressió que causa obrir qualche antic i misteriós calaixó heretat dels nostres avis, del qual surt com una flaire que recorda i parla amb viva emotivitat d'uns temps passats.

L'evocació de les velles joguines pot arribar a reconstruir la història d'una multitud de generacions desaparegudes; per mitjà d'elles, malgrat siguin tan primitives, innocents i senzilles, podem reveure els avis, encara infants, com es delectaven manejant-les.

La joguina és una necessitat en la vida social humana; podrà representar-se una família mancada d'objectes que aparentment són imprescindibles per a viure, però no serà possible imaginar-la sense joguines: on hi ha un infant hi haurà una joguina, per ésser ella el primer instrument d'activitat de l'individu posada en mans dels petits per fer l'aprenentatge de la vida.

Els primers segles de la nostra era, després de finida la cultura romana, són orfes de documents i de dades que puguin il·lustrar-nos; fins que les Ordres religioses monacals donaren estabilitat a la vida social no es fa possible investigar amb justesa els costums populars; és doncs el començar del període medieval que apareixen documents que els il·lustren d'una manera concreta.

No ens ha d'estranyar que sigui així, si tenim en compte que era un temps, aquell, en què la vida familiar era molt descurada, puix que fins els magnats i prínceps no practicaven ni l'antiga llei romana ni la nova llei cristiana, prenen diverses mullers les quals eren admeses dins d'una certa legalitat convencional, reconeixien la paternitat de fills nats de diferents dones i així la família no devia presentar una unió normal i natural, i, per tant, no es posava prou interès en la cura dels petits; això era causa que llurs jocs i divertiments fossin poc atesos.

La manca de notícies, però, no ha de suposar la total desaparició dels jocs i les joguines infantils; no és possible creure que hagi estat així, al contrari, els petits d'aquells temps segurament practicaren els usos i costums de llurs antecessors amb poques variants, ja que els jocs populars passen per tradició d'una generació d'infants a l'altra que la segueix, no es perd ni s'interromp el costum, sinó que perdura consecutivament.

A l'Edat Mitjana totes les classes socials sentien una vera afició als jocs i a tota mena d'entreteniments i ociositats, i cadascú els destinava una part de temps ben considerable. Les quatre classes de la societat, la clerecia, la noblesa, la burgesia i la pagesia, es deixaven conduir per l'ambient de l'època i els jocs de la infantesa no eren altra cosa que la imitació en diminutiu dels jocs de les persones grans, complint-se aquella dita popular: **Què fan els xics?...**

El bergansí ha estat la primera joguina posada en mans de les criatures; durant l'Edat Mitjana era construït ordinàriament per fabricants de rosaris; sovint, per no dir sempre, era fet d'un ullal de llop, car una superstició de l'època li atribuïa la propietat de fer allu-

Nina Jumeau
Lluis XV

Nina «en carton bouilli»
1830

nyar el dimoni; en canvi, en temps molt acostat al nostre, l'ullal usat era de bacallà, al qual també s'atribuïen determinades virtuts beneficoses per a l'infant.

La forma més comuna era la d'una banyeta muntada sobre una esfera voltada de cascavells, amb un mànec per a tenir-lo a la mà; s'afaiçonava de diverses maneres i amb diferents materials: or, plata, nacre, vori, cristall i també amb coral, que es considerava que posseïa grans virtuts, entre altres la d'apartar els mals esperits; àdhuc els cascavells que els ornaven eren considerats com possessors de certes propietats tals com la d'espantar el dimoni, preservar de l'embruixament i del maldonat o ullprès.

El bergansí o zinc-zinc, fou construït també pels cistellers, obrats de sarga prima o tireta de vímet. Aquests bergansins han estat en ús fins a les primeries del segle actual.

La joguina que més aviat usa la criatura és la nina o ninot. Dels primers temps de l'Edat Mitjana no es tenen notícies ni documents que mostrin o expliquin com eren fetes, però és de suposar que existien, i tal vegada eren petites figures que els pelegrins i romeus adquirien en esglésies i santuaris representant la Verge, obrades en terra o fusta, i venien a ésser al propi temps imatge religiosa i servien de joguina. Com en l'època pagana els que construïen les imatges destinades al temple eren els que fabricaven les figuretes dedicades als infants, entre els cristians no devia ésser canviat el procediment i per tant el que obraven les imatges religioses construïen les petites figures per als jocs dels petits, a semblança del que passa actualment amb els constructors d'imatges que treballen les figuretes destinades al pessebre nadalenc.

Al segle XII apareixen documents que permeten poder assegurar haver estat la nina la joguina preferida a cap altra, especialment per les nenes. La representació més antiga que coneixem és de mitjans del segle XIII segons una estatueta treballada en bronze daurat representant la filla del rei Lluís IX de França, el Sant, morta essent nena encara, posada damunt d'una tomba tota ella de coure esmaltat. Aguanta amb la mà dreta una nina, la qual, malgrat la senzillesa del dibuix, s'endevina que era obrada amb suficient pulcritud, puix mostra tenir el cos flexible i apareix vestida amb la indumentària de l'època.

Els inventors reials ens donen notícia de diverses joguines que els fills de reis i prínceps posseïen per a llur divertiment. A darreries del segle XIV es parla d'haver estat regalades amb l'intent d'obsequiar nenes en ocasió de certes festivitats, nines formoses abillades fastuosament.

Al segle XV trobem notícia del present fet per la reina Anna de Bretanya, l'any 1497, a la reina Isabel de Castella. d'una nina ricament abillada amb la seva ampla faldilla fins als peus, al coll la transparent i fina gorgera, l'aguller, el punyalel amb la seva beina, i l'escarcella penjant de la cintura, la cofieta en tres peces amb el vel fosc caient en plecs que arribaven avall de l'esquena, les sabates de seda i vellut amb alta sola, tot plegat un exquisit present reial.

Es troben al segle XVI dades concretes que parlen d'aquesta joguina; en el segle següent les informacions existents expliquen que eren vestides amb un luxe sens límits i arribaven a un extrem de riquesa verament fabulós. El present fet a una nena, segons documents del segle XVII, costà la suma de 2.000 escuts; consistia en una nina amb vestits variats per a poder-la trasmutar, i amb un llit acompanyat del corresponent mobiliari.

Nina de porcellana
1850

Nina de talla
1860

← Nina Jumeau
1880

↑ Nina Jumeau
1885

Les nines que il·lustren aquest article són de la col·lecció de
Lola Anglada

Aquest luxe anà en augment el segle XVIII, per tal com l'any 1722 la duquessa d'Orleans regalà a la Regent de França una nina magnífica amb completa i rica col·lecció de vestits i mobles apropiats, important tot plegat 22.000 lliures. Pocs anys després el rei Lluís XV mostrà no ésser menys rumbós i pròdig puix que regalà una nina valorada en 20.000 lliures.

El procediment per a construir el cos, braços i cames amb roba, tot ple de segó o serradures, s'inicia al segle XVII, mes en arribar a la segona meitat del XVIII ja es troben nines obrades amb ressorts per a donar-los moviment i al segle XIX s'inventaren mecanismes per a imitar la paraula dient **papà** i **mamà**, fer tancar i obrir els ulls i altres habilitats.

En la història d'aquesta joguina la varietat més remarcable és la mida, ja que les nines dels temps de les civilitzacions grega i romana que es coneixen varien entre els 6 i 8 centímetres; en canvi, en les èpoques de les quals parlem, se'n troben que han arribat fins a un metre d'alçada, predominant però les de 25 a 45 centímetres com a més usuals.

Altra particularitat digna d'esment és que quan es fa menció del vestit que porten les nines es parla d'ésser sempre confeccionat segons la moda del seu temps, i s'observa aquest aspecte de la indumentària femenina quasi sense interrupció.

Com que la nina no podia ni havia d'ésser solament en mans de les criatures acomodades si no que també havia d'estar a l'abast de les més humils, es troben les nines i ninots fets de cartró a les quals, a la nostra terra, hom ha donat noms propis tal com el de **Pepes** les que tenen cap, braços i mans, cames i peus de cartró, pintades amb colors llampants, el cos de roba i vestides amb teles de tons virolats.

Altres de més petites totes elles fetes de cartró sense peus, amb sorra a dintre perquè faci remor, dites generalment **Ninarres** i, com a companys, uns ninots fets de la mateixa pasta imitant un soldat tocant el tambor que mou els braços estirant el fil que posat convenientment fa semblar que sona, nomenats **Tarrams**. D'aquestes joguines és interessant fer constar que segurament els darrers models que s'hauran fet han estat projectats per l'artista Apel·les Mestres.

TERRES ENLLÀ VORARLBERG

Lluïsa SERRA SPIELER

Noies de Vorarlberg lluint la sump-
tuosa i elegant «Rathaube», artística-
ment treballada en or o argent, però
que per dissort, ha caigut gairebé
totalment en desús a causa del seu
cost elevat

A la punta més occidental de la mutilada Àustria de la post- guerra, es troba un petit país alpí anomenat Vorarlberg. Tot bon esquiador, sentint parlar avui dia de l'Arlberg, veu tot seguit davant seu un ver paradís terrenal on mare natura, a l'hivern, es complau a cobrir munts i valls amb un magnífic mantell de blancor immaculada, que sembla talment esperar sols que les ràpides fustes del movedís i dinàmic esquiador vulguin deixar gravats damunt seu uns solcs decoratius i geomètrics. Aquesta muntanya, tan cara als veritables amants dels esports hivernals, és la que dóna el nom al petit país del qual volem avui parlar: "Vorarlberg", ço és, "davant de l'Arlberg".

Separada del Tirol per aquest famós bloc muntanyenc alpí, que li fa de recer per la part est, aquesta deliciosa contrada s'estén en pintoresques comes i valls, fins arribar a la plana del Rhin, el qual, allà, s'apressa a barrejar les seves argentades ones amb les aigües adés tranquil·les, adés tempestuosament agitades, del "Bodensee", el llac de Constança. Vorarlberg, enclòs entre Suïssa, el Tirol i Baviera, queda un xic al marge de les grans línies internacionals, i les bel·leses relativament poc conegudes de la regió resten, potser injustament, fins a cert punt ofegades pels països veïns que frueixen, segles ha, d'una fama mundial.

El viatger que segueix la línia internacional de l'Arlberg, dirigint-se des de França o Suïssa cap a Viena o Budapest, travessa un bocí d'aquesta contrada, i si no té pressa i desitja sortir del neguit i tràfec diaris, de la bullanga marejadora de les grans ciutats, se li pot recomanar d'interrompre el trajecte, per internar-se dins d'aquest petit recó de món, ple de calma i de pau, i magnànimament dotat per la natura.

En poques parts de la terra trobarem una varietat tan rica de paisatge, acopada en una extensió tan petita de terreny, des de les verdes i conreades planes del llac de Constança i de la vall del Rhin, passant per terreny bellament ondulat per pujols i tossals, coberts de prats d'un verd suculent i d'espessos boscos plens de misteri i de quietud, i escampats d'ací d'allà dins d'aqueix paisatge pastorívol, uns llogarets nets i polits amb les teulades vermelles i l'aguda punxa del campanar, que apar dirigir-se de dret al cel; i un xic més enllà, els dominis de l'àguila, del cèrvol i de l'isard: feréstecs cims i altives roques que guarden gelosos belles geleres de neus perpètuas, o bé us sorprenen amb un meravellós llac de muntanya curiosament vigilat per uns avets, robustos i majestuosos, que corben llurs branques baixes fins a banyar-les dins les fosques i calmes aigües muntanyenques.

Escampats també pel país, i emplaçats en els llocs més estratègics, veiem encara alguns burgs romàntics de l'època feudal, que s'han conservat fins els nostres dies; les massisses parets i espaioses sales ens conten dates i fets

Bludenz a l'entrada de
la Vall del Montafon.

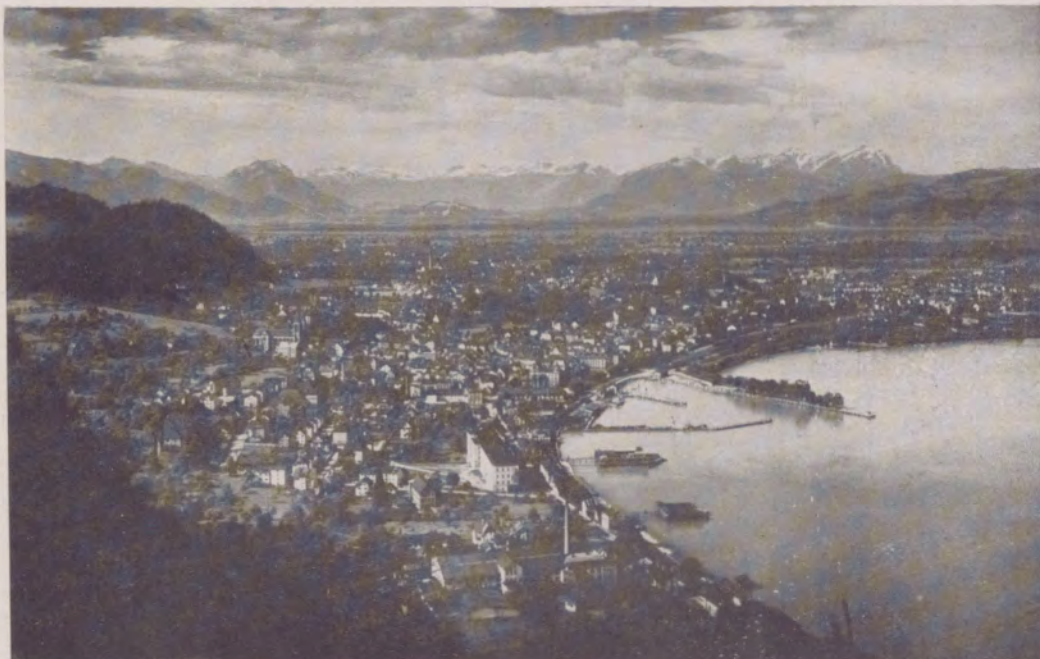
gloriosos de llur brillant passat. Així el famós castell de Hohenems, que fou la llar d'una noble nissaga de poetes i trobadors, cavallers d'Ems, ocupa un lloc preeminent en els annals de la literatura alemanya, per haver estat trobats allà dos preciosos manuscrits del "Nibelungenlied", el poema èpic més important de tota la creació literària alemanya i preat com a veritable joell en el món germànic de les belles lletres. Wagner s'inspirà en aquest poema per compondre la seva cèlebre tetralogia **L'Anell dels Nibelungs**. D'aquest mateix castell d'Hohenems descendia també Jacob Hannibal I (1530-1587) que lluità al servei dels espanyols contra els moros a l'Àfrica i contra els revoltosos dels Països Baixos; pels seus mèrits, fou nomenat Gran d'Espanya i se li regalà el comtat de Gallarete en terres milaneses. El Papa Pius IV beneí personalment, a Roma, l'enllaç matrimonial d'aquest cavaller amb la comtessa Hortènsia Borromea, una germana del Cardenal Carles Borromeu, canonitzat posteriorment. A Feldkirch podem veure un altre cèlebre castell, la Schattenburg, que domina la ciutat i fou seti dels comtes de Montfort; ara està convertit en museu regional.

La població de Vorarlberg descendeix de raça germànica; antigament la part més meridional era romana, però avui dia és tota ella germanitzada. Són una gent treballadora i jovial, dedicada principalment a l'agricultura i a la cria de bestiar boví. Això no els ha fet ometre però, d'aprofitar també amb èxit positiu l'enorme riquesa d'aigua del país; Vorarlberg proveeix d'electricitat tot Württemberg i una gran part de l'Alemanya occidental. L'esperit actiu de la població inicià també ja antigament, la indústria casolana, que va culminar en la dels brodats. Una part importantíssima de tot el que, abans de l'actual crisi comercial, s'exportava al món sota el nom de broderies de St. Gallen, era elaborat en terres de Vorarlberg, i les belles i pintoresques ciutats del país, Bregenz, la capital, que baixa a emmirallar-se a les cristal·lines aigües del llac de Constança, Feldkirch, magníficament situada en ple paisatge alpi, Dornbirn, la ciutat jardí per excel·lència; Bludenz, artístic portal de l'encisadora vall del Montafon, fotes aquestes ciutats s'han convertit, amb el temps,

La «Schattenburg» de Feldkirch, ciutat històrica i famosa també pels seus nombrosos pensionats, entre altres la renomada «Stella Matutina» dels Pares Jesuïtes

Bregenz, la capital, l'antiga «Brigantium» romana, bellament empresonada entre el llac de Constança i una esplèndida serralada

L'església de Rankweil construïda damunt de les runes d'un castell feudal.

en veritables centres tèxtils, sense perdre, però, llur romàntic caràcter de petites ciutats no internacionals, que ofereixen al visitant tot el confort i comoditat d'una gran urbs, alhora que un insuperable encant saturat de tipisme autèntic.

Però, allà on el viatger internacional troba tot el lirisme, tota la poesia silvestre que hagi pogut anhelar en un moment d'aquells en què, avorrit, voldria eixir fos com fos del trasbalsador remolí ciutadà que l'absorbeix i arrossega, és a les delicioses valls del Montafon i del Bregenzerwald. El rebran uns alegres rierols, una vegetació verda i ufanosa, unes grans esteses de pomerars i uns poblets minúsculs, lliures encara de les petges de les hosts turístiques, i per contra, plens d'una eloqüent tradició, que es conserva bastant indemne i omple l'esperit humà d'una inefable beatitud. Mai no se sent hom tan allunyat del nostre món usual com contemplant aquella pintoresca gent amb llurs vestits regionals, aquelles xamoses noiets abillades a l'igual de llurs àvies i besàvies i ignorant en absolut la volubilitat de les increïbles exigències imposades pels àrbitres de la moda femenina a milions i milions de dones que ens subjuguem volenteroses a les invencions més fantàsticament exòtiques d'aquesta omnipotent dictadora, la moda. I la cara alegre i radiant de la noia del Bregenzerwald o del Montafon demostra que ella, amb la seva vaporosa brusea de lli blanc filat a casa, amb el seu cosset airós, bellament brodat amb tons violats, i amb l'ampla faldilla frunzida a la cintura o bé prisada de dalt a baix, amb aquesta indumentària de les seves àvies, se sent tant o més feliç que qualsevol noieta moderna lluint un costós model "dernier cri".

Aquestes delicioses valls, verges de tot denigrant modernisme, exerceixen damunt del visitant un atractiu irresistible, i el qui una vegada n'ha copsat l'encant se'n separa sols amb recança. En tot cas, després d'una estada entre aquella gent franca, alegre i senzilla, que viu tan compenetrada amb la naturalesa, hom se sent com renovellat i sanament enfortit per a resistir a la menyspreable afectació i hipocresia que malauradament sovintegen tant en l'actual vida ciutadana.

LA LLUITA ANTIRELIGIOSA

Enriqueta CAHNER

Sempre hi ha hagut ateus; llur aversió a reconèixer l'existència d'un Ser Suprem, s'ha manifestat de diferents maneres, però mai no s'havia arribat a la sistematització i intensitat de les campanyes actuals, producte d'orientacions socials i polítiques que volen fer creure a llurs adeptes que la religió no és més que un instrument d'opressió. Realment, del que es tracta, és de fer possible la implantació d'aquelles teories que no podran realitzar-se més que en un poble enfonsat en el més pregon materialisme.

El socialisme marxista i el comunisme, que vénen a ésser el mateix, tenen per finalitat l'organització perfecta de la societat terrenal, d'una societat que es basti a si mateixa, sense dependre de la naturalesa, que serà sotmesa per ella com una màquina complicada en la qual cada peça tingui prevista la seva tasca i obeeixi perfectament les intencions dels seus constructors. Aquesta autosuficiència absoluta de la humanitat productora és contrària a l'aspiració de l'home a un més enllà, ja que la seva única missió ha d'ésser de contribuir, dins de les seves facultats, a la consecució de l'esmentat fi. Tota religió està subordinada a la fe en una vida ultraterrenal de l'home i és, per tant, incompatible amb l'objectiu marxista de l'organització mecànica de la societat. La incompatibilitat filosòfica ve augmentada per diferents aspectes pràctics que resulten essencials per al règim comunista. Per tal que l'ésser humà es converteixi en un dòcil engranatge de la maquinària social sense altre afany que complir la funció que li és assenyalada, es fa necessari anul·lar en absolut la vida de família i la de la llar, que podrien desvetllar en els seus membres interessos oposats a la col·lectivitat, especialment el sentiment de propietat, totalment contrari a l'ideal comunista.

Per tal de fer desaparèixer les idees religioses, defensores també de la jerarquia familiar, s'ha organitzat a Rússia, el primer país on s'intenta la realització del règim socialista, un veritable apostolat antireligiós.

Existeixen a Moscou uns seminaris especialment dedicats a la formació dels missioners que han de dedicar-se a propagar l'antifè, i on s'estudia científicament la manera més eficaç de "liquidar" la religió. Aquesta liquidació forma part integrant del segon pla quinquenal i se n'encarrega la "Unió dels Sense-Déu militants", que han d'haver portat a terme la seva tasca l'any 1937. Es a dir, que dintre de dos anys, tota religió ha d'haver desaparegut de Rússia; la lluita és contra totes les religions, però s'adreça principalment contra el cristianisme com a la més poderosa. En 1928, la "Unió dels Sense-Déu militants" comptava a Rússia amb uns 250.000 membres avui ja són alguns milions.

Tots els mitjans de propaganda, premsa, cinema, ràdio, literatura i art, contribueixen a lluitar contra la religió. L'Estat edita uns grans cartells destinats a ésser fixats pels carrers. Són dibuixos blasfems que procuren inculcar en la ment del poble, que la religió és inseparable del capitalisme, imperialisme i feixisme, de tots els quals és una dòcil servidora.

L'any 1929 s'inaugurà a Moscou un museu antireligiós que dona als seus visitants, en unes poques hores, una educació antireligiosa completa. Constitueix un centre actiu de propaganda, envia material per a organitzar exposicions provincials; en un any se'n feren sis-cents setanta-nou. Té una biblioteca de més de trenta mil volums i facilita conferències redactades pel Consell Central de la Unió, acompanyades de projeccions lluminoses.

Com és molt natural, l'arma més poderosa que ha de contribuir a la destrucció de la mentalitat religiosa de les generacions futures, és l'escola. No cal recordar que a Rússia l'ensenyament és essencialment ateu. Els alumnes han de tenir del món un concepte purament materialista, amb exclusió del sobrenatural. Una de les finalitats principals de la pedagogia soviètica és l'acostumar l'home, des de la seva infància, a considerar el món com un sistema ordenat i natural del qual es troben absents l'atzar i el miracle. Segons Iaroslavski, que dirigeix el Consell Central de la "Unió dels Sense-Déu militants", veritable ministeri d'"antireligió", les escoles "són per a ensenyar la veritat, no pas per a omplir el cap de les criatures d'embulls religiosos".

L'infant s'ha de convèncer que no hi ha més Déu que la col·lectivitat.

Existeixen també agrupaments d'ateus militants infantils, com el dels "Pioners roigs" i les "Joventuts comunistes", el primer dels quals comprèn els infants de sis a catorze anys.

Aquesta campanya no es limita a Rússia. Com que ha de resultar difícil de propagar les doctrines comunistes entre les persones creients, es fa necessari preparar-les mitjançant un treball antireligiós. A més, en molts països on el comunisme, com a partit polític, pot devetllar la desconfiança i el temor del govern per por d'alteracions socials, res no es farà en contra d'una organització que no té altre fi que el de combatre la religió.

La "Internacional de Lliurepensadors proletaris", unida des de l'any 1925 a la "Unió dels Sense-Déu militants", està encarregada d'estendre la lluita per tot el món. En 1931 eren trenta els països envaïts, agrupats en vint-i-tres seccions. El "Socors roig internacional" prepara el terreny als "Sense-Déu militants"; els "Amics de la Rússia soviètica" i les "Societats per a les relacions culturals amb la U. R. S. S." treballen amb idèntic fi.

La propaganda s'adapta a les condicions de cada país, però la de l'escola és considerada com la més senzilla i eficaç alhora que la menys perillosa. En primer lloc, s'ha d'obtenir que l'ensenyament sigui laic en les escoles sostingudes per l'Estat, per acabar exigint la supressió total de l'ensenyament religiós en totes les institucions escolars, tant estatals com privades. S'ha de procurar, també, que els mestres i mestresses siguin ateus i que el personal directiu de llurs sindicats pertanyi tant com sigui possible, al partit comunista, per tal d'obligar els altres, amb llur influència, a la intransigència religiosa.

Esgarrifa de pensar què serà una generació pujada en semblants condicions, no solament indiferent, sinó hostil a tot el que tingui caire espiritual que, a fi de comptes, és el que distingeix l'home de la bèstia. A Ginebra s'ha fundat una Comissió internacional Pro-Deo per tal de contrarestar aquesta campanya que vol envair tot el món. Agrupa catòlics, ortodoxes i protestants, i organitzà l'estiu passat, a París, una exposició dels cartells de propaganda antireligiosa editats pel govern soviètic, que per llur baixa categoria moral i anticlericalisme groller, són el millor argument en favor de la unió de tots els cristians que per tots els mitjans han d'oposar-se que aquesta onada d'ateisme envileixi el gènere humà.

NOVES ORIENTACIONS FEMENINES

Adelaida FERRÉ DE RUIZ-NARVAEZ

El treball dignifica: i com que Déu ens ha dotat tots, rics i pobres, d'aptituds i facultats, la millor manera d'agrair-li tals beneficis és lliurar-nos al treball: per esplai espiritual, si la fortuna ens ha estat propícia, i per la pròpia satisfacció, sumada al goig d'aportar el nostre concurs als ingressos familiars, si la necessitat ens hi obliga. L'únic inconvenient per a les dones casades i per a moltes solteres que tenen a casa sagrats deures a complir, és tenir la feina fora del seu domicili.

L'objecte d'aquest i successius articles és, precisament, indicar-los altres formes d'ingressos, sense que hagin de deixar abandonades llurs naturals i sagrades funcions de mestresses de la llar; car sabut és que quan la mare, l'esposa, la dona, en fi, no pot exercir el dolç i imprescindible ministeri que Déu li ha confiat, la família, a la curta o a la llarga, se'n ressent, i posa constantment sobre ella l'amenaça terrible de disgregació, la qual cosa és molt de doldre arreu del món, i més a Espanya, on eminents sociòlegs estrangers que s'han dedicat a estudiar la "institució família", en diverses nacions, han convingut que en la nostra és on està més ben constituïda.

Aquesta opinió tan valuosa, que eleva el nostre nivell espiritual, ens obliga a continuar, amb sant orgull, a mantenir encès, com a modernes vestals, el simbòlic fogar de la llar; venerable per la presència dels avis, respectuosa per la dels pares; alegre per la dels fills; amada i amorosa per la de tots, congregats en santa pau i harmonia.

Quan la dona no manté viva la calor de la llar, l'home, progressivament, la va abandonant, fent-se assidu concurrent del bar, del cafè, del cinema o de la tertúlia amistosa; i poc a poc, sense gairebé adonar-se'n, es van afluixant els llaços d'amor entre esposos, pares i fills; s'acostumen a estar els uns sense els altres; i la cosa greu és que els fills criats en aquest ambient, ni el senten ni el conceben, l'amor familiar.

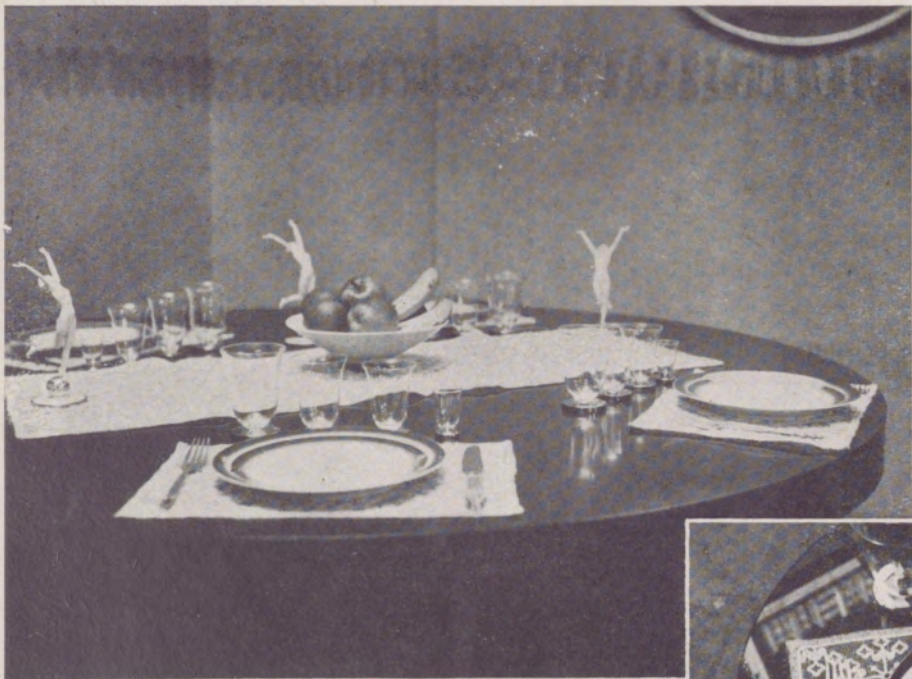
Durant el període de la guerra i el de la post-guerra, en els països bel·ligerants, les dones varen demostrar la seva suficiència exercint a satisfacció de tothom càrrecs difícils, que els homes deixaven vacants per complir els deures patriòtics; i en els neutrals, com el nostre, perquè el treball era tan intens, que calia a l'home l'esforçat concurs que la dona li prestava. Però avui, les circumstàncies han canviat: hi ha molts homes en vaga forçosa que podrien ésser empleats en despatxos i oficines, si moltes de les dones que ocupen aquells llocs es reintegressin a la llar; no pas perquè quedés anul·lada la seva personalitat, sinó perquè adquirís més relleu.

L'art pot fer el miracle: la dona, artista per naturalesa, el sent; i és capaç de fer meravelles des d'un íntim reconet de casa seva, voltada de tot allò que li és grat; de flors, de llibres, d'infants; sobretot d'infants, dels seus fillets que tant necessiten d'ella, i pels quals ella tant sospira i pateix quan, obligada pel deure, els ha de deixar solets o confiats a persones mercenàries.

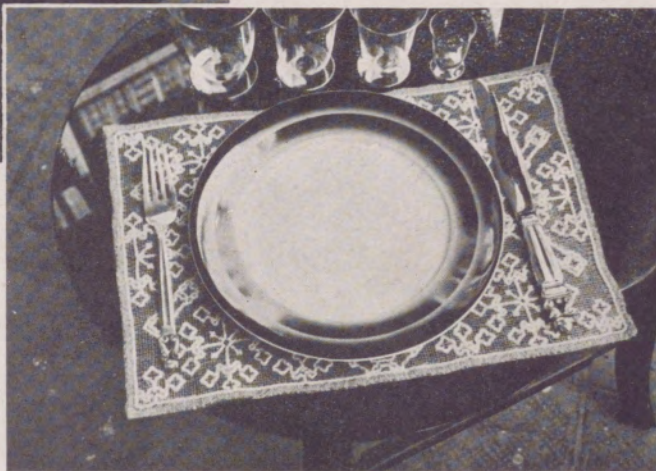
Un art o una indústria domèstica li permetrà de deixar i reprendre la labor, quan li convingui; vigilar constantment la casa; atendre sol·lícita i amorosa, els pares, el marit, els fills o els germans; éssers estimats que la miren i consideren com l'àngel de la llar.

Molts són els oficis compatibles amb l'alta missió de mestressa de casa; però algunes dones d'exquisida sensibilitat no s'avindrien mai a fer mecànicament i rudimentàriament, objectes seriat; i per a donar satisfacció al seu esperit, han de dedicar-se a l'art pur, o a l'art aplicat, que té més recursos, car en el primer, sols sobresurten comptats éssers privilegiats, dotats de facultats superiors; mentre que en el segon l'artista de més modestos ideals té un vastíssim camp a recórrer.

El dibuix és la base principal: la dona que el domini pot dedicar-se a fer projectes per a diferents arts industrials; pot il·lustrar llibres, gravar al boix, al coure o a l'aiguafort; pirogravar, esmaltar, decorar vidre, tallar cristall, fer miniatures, pintar ceràmica, embotir cuir, daurar-lo i policromar-lo a la manera dels guadamassils; tallar fusta, corn o vori, decorar teles, pintant-les, baticant-les, piroplanxant-les, gofrant-les o brodant-les. Pot, en fi, dedicar-se a fer puntes al boixet o a l'agulla, enquadernacions, joiells i moltes altres arts que sucintament descriurem en futurs articles, per tal que, coneixent-les, les sentin i es lliurin al seu estudi amb entusiasme, vençant animoses les dificultats, fins assolir el mestratge que els ha de crear un nom i proporcionar, sens dubte, bons rendiments.

Taula disposada per al dinar

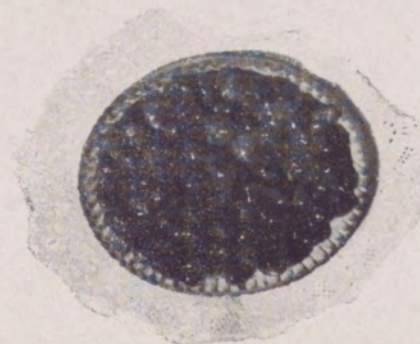
Detall de la taula

Ous Trocadero

Filets de llenguado Otero

Tarta de fresons

LA TAULA I LA CUINA

JUNY DEL 1935

No t'excusis, Roser estimada, em faig càrrec que trobis complicats els innumerables detalls del servei i presentació d'un dinar i de totes les petiteses que amb ell juguen i que és imprescindible tenir en compte en disposar la llista i detalls que s'hi relacionen.

S'ha de convenir que no hi ha cap programa d'Ensenyament Domèstic, per bé que estiguin les Institucions d'ensenyança modernes, que sigui prou minuciós per a arribar a incloure totes aquelles petiteses que són les que en conjunt fan que un dinar resulti ben servit o no.

Em demanes que t'aclareixi el serviment de líquids... Es corrent avui dia que una vegada arribats els convidats i instal·lats provisionalment per donar lloc als darrers preparatius de la cuina, es serveixi un cocktail o simplement una copeta de vi Madera, Oporto o bé Màlaga, o d'un aperitiu, les marques dels quals es trien d'acord amb el tipus econòmic del dinar i en relació amb la despesa que es vulgui fer. El serviment es farà en una safata aparellada amb vasos, ampolles i una plateta de més o menys fantasia que contingui alguna llatinadura de tipus salat...

Una vegada que la cambrera ha pronunciat la frase de ritual: "Madame est servie", que cadascú tradueix a voluntat, segons el to imposat al servei a cada casa, la persona que hagi de servir el vi, vigilarà constantment que no quedin buides les copes i començarà posant vi... mai aigua per començar! Els vins blancs tipus Sauterne, es serveixen amb el neix; els negres d'aire Burdeus o bé Bourgogne, amb les carns; amb els rostits, el Xampany, i cada un d'ells a les copes que els correspon i que varien de forma segons la moda imperant de moment... Amb els dolços i gelats has de fer servir vins dolços, Màlaga, Moscatell, Malvasia, Xerès...

Recorda que els vins blancs i el xampany es serveixen ben freds, cosa que en millora extraordinàriament la qualitat; en canvi, cal que els negres siguin, no calents, però sí a la temperatura del menjador. Quan tinguis ocasió de trobar-te amb un "gourmet", fixa't en el gest quasi religiós amb què sostenint la copa amorosament agafada amb els palmells de les mans s'entretindrà una estona per escalfar a punt el nèctar que espera paladejar seguidament.

No sé de quina instal·lació de "cava" disposes; recorda, però, que la pols que recobreix les ampolles és sagrada i que tant com més regularment n'és recoberta, tant més valor té el vi que conté... Vigila que en agafar l'ampolla respectin curosament aquest detall, si és que no disposes de la cistelleta especial destinada a aquest objecte.

Els licors es serveixen al mateix temps que el cafè i, habitualment, seguidament després d'aixecar-se de taula.

L'espai em manca per a donar-te ací detalls de serviment... Els deixo per a un altre dia; així podré donar-te'ls més complets.

Adéu, rep una bona abraçada i pensa que és molt a gust que poso al teu servei, ben volguda meua, l'experiència adquirida amb el temps i amb més d'una mala estona que una imprevisió m'ha valgut i que per raó del bon afecte que et tinc et voldria estalviar.

Teva sempre,

M.ª Mercè

Capell de feltre verd adornat amb un ocell blanc.
Model de la casa Helena Corbett

(Foto Keystone)

Vestit estil sastre, de llana blau marí amb adornaments de piqué blanc

Model de la casa Lucien Le'ong, de París

(Foto Studio H. E. Deutsch)

Vestit de tarda, negre
amb gran xal de crep
setí blau clar, drapejada

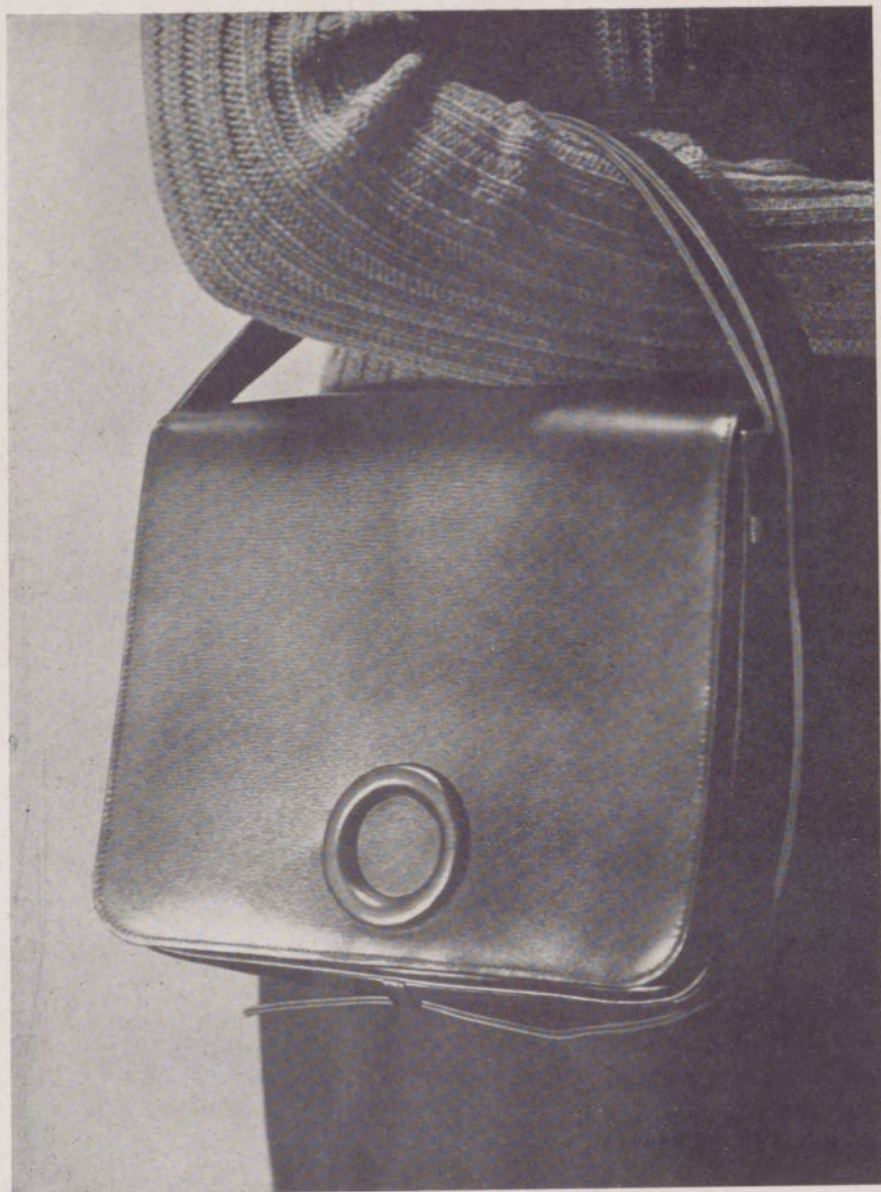
(Foto Int. Graphic Press.)

Vestit d'estil, de fai negre
guarnit amb tul de vidre
Model de la casa Philippe et
Gaston, de París

(Foto Int. Graphic Press.)

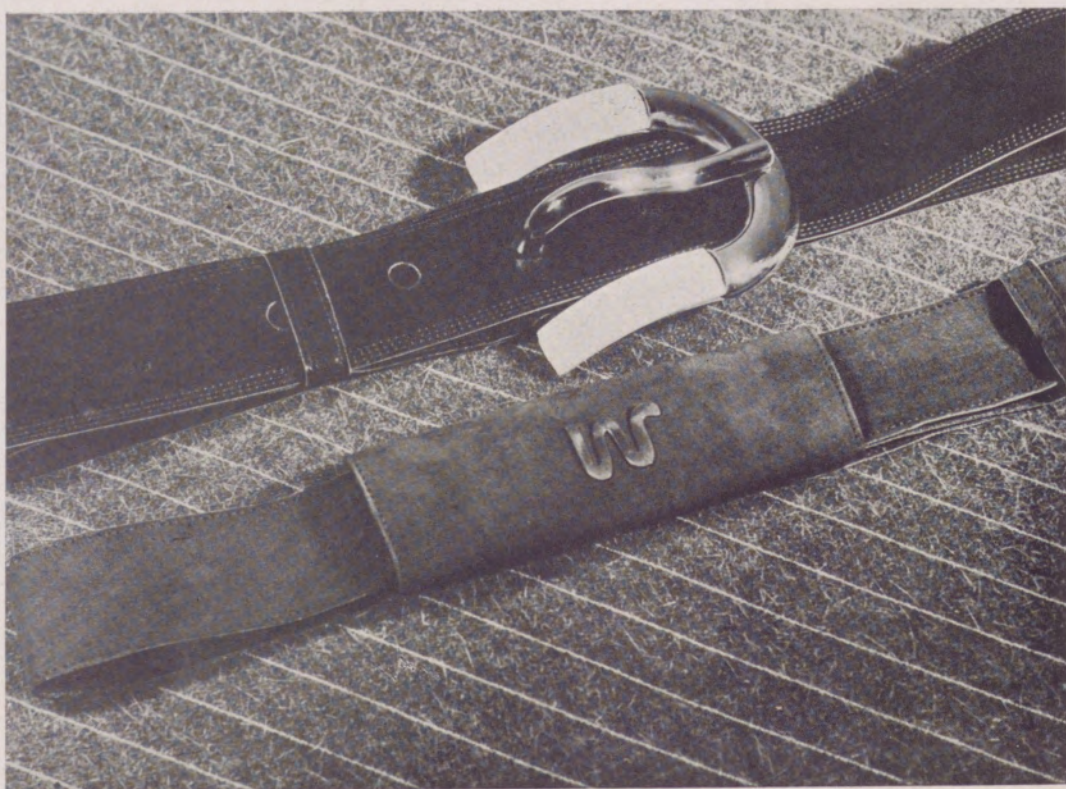
MARANT
PARIS

Portamonedes de
«box-calf» marró

Model de la casa
Görtel, de Viena

(Foto Int. Graphic Press.)

Cinturó de pell blau
fosc amb gran sivella

Cinturó de pell d'anti-
lop verda amb inicials

Models de la casa
Wachtel, de Viena

(Foto Int. Graphic Press.)

COMENTARIS

LES ARTS PLASTIQUES

Josep F. RAFOLS

EXPOSICIONS

ESTEBAN VICENTE. — Aquest jove pintor madrileny, domiciliat a Barcelona, es va afinant més cada dia. Pels volts de la seva primera exposició, el 1931, nosaltres anotàrem, enamorats de les seves guaixes: "Cap tema no se li entrebanca, a la seva sensibilitat desperta. Sia el bar o la via parisenca, sia l'espanyolada torera, sien les platges amb barques pescadores, tot ens és dit amb una rica gamma de tons plans, on viuen totes les fineses i totes les nervioses tremolors. Els paisatges litorals, especialment, ens corprenen; hi veiem tota la verda salabor de la mar remoguda sota una taca grisa del llunyedar i la calma dels gussis al davant, l'entrellaçat de xarxes i paneres, tractat concisament, amb un regust serè, irradiant, de l'extàtica retina." De la sèrie de dibuixos que recentment Vicente ens ha mostrat en públic podríem dir que no és més que l'emprament d'una tècnica nova al servei de la sensibilitat intensa de què l'autor està dotat; ell assoleix amb els seus meravellosos tocs de ploma una gran corporeïtat, sempre ben immersa dins l'aire: de l'estada a París, que l'artista no fa gaire temps va fer, podem dir que n'ha tornat amb una adaptació que ben bé se li adiu de la tècnica en el dibuix, pròpia del gran Renoir. (Sala Busquets.)

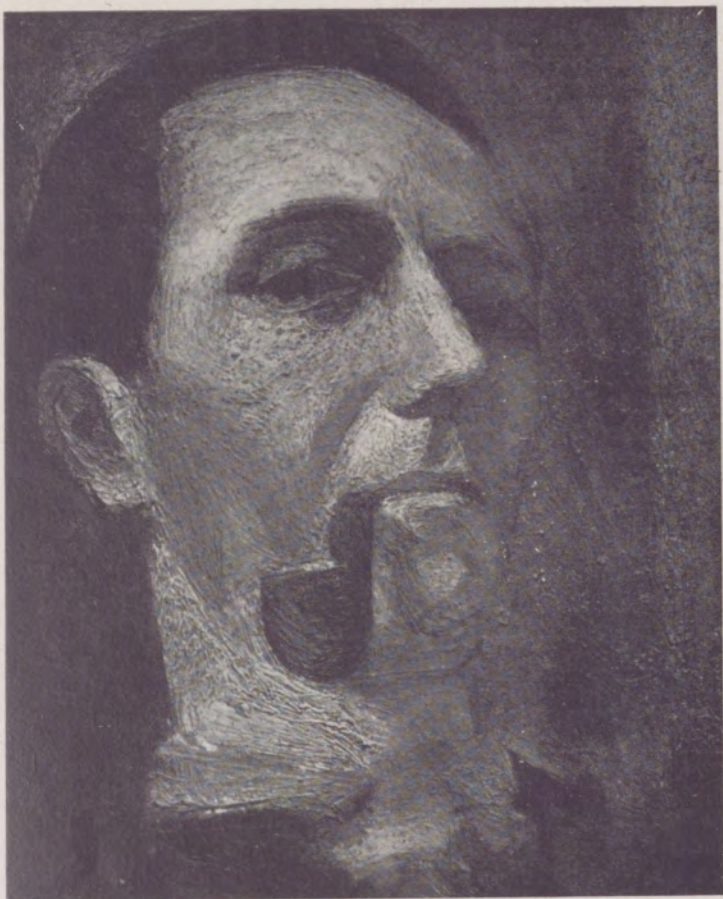
LAPORTA ASTORT. — Les seves pintures representen un remarcable pas donat per ell en ferm, igual en l'aspecte de la tècnica que en l'aspecte del gust. Diríem que es troben dintre la trajectòria de distinció i finesa dels socis del Círcol Artístic, capitanejats pel mestratge de Ricard Canals. Rafael Martínez Padilla podria prendre un bon segon lloc en aquesta tendència; a Laporta Astort li pertoca el tercer. (La Pinacoteca.)

RAFAEL SOLANICH. — El seu conjunt, un xic caòtic com a tal, el constituïa una sèrie de retrats i algunes figures apropiades per a jardins, obres concebudes dintre la bonhomia habitual d'aquest jove mestre. (Syrà).

EMILI GRAU SALA. — Copsador de les valors cromàtiques de l'espectacle del món sensible que ens envolta, transposa la seva especial sensibilitat per aquestes valors als moments en què, dins la història pròxima, més bé descansa la seva rara connexió de fa-

ESTEBAN VICENTE
Nen llegint

MIQUEL VILLÀ
Auto-retrat

cècia i lirisme que anima el seu treball. No li ve de deu ni de vint anys que entre la indumentària de l'un i l'altre hagin transcorregut, per entaular l'idil·li o beneir les noces d'un cavaller envernats i cobert amb copalta i una dama de rulls negres, caient-li amb simetria a banda i banda de l'òval de la faç i accentuant, pel contrast, l'enrosament. Cavalca sempre en l'infantil lirisme aquest pintor, àdhuc en comentar damunt la tela directament el natural, sense la recreació d'un moment de la història o de la seva pròpia vida. (Syrà).

MIQUEL VILLÀ. — Pasta moguda amb energia, amb vivesa aprehensora i amb ben intensa i clara comprensió dels volums. (Syrà).

FRANCESC DOMINGO. — En els dies tan llunyans de l'Agrupació Combet, nosaltres fórem els primers d'admirar i estimar Francesc Domingo. Una pintura amarada de preocupacions des de quan començava a manejar pinzells, podríem dir que anà alternant —al llarg del temps— amb una altra pintura nítida i fresca. No havent-lo pogut seguir pas a pas en la seva incansable evolució (havent estat ell, com ha estat, alguns anys lluny de Catalunya, ens seria una mica treballós de voler donar una trajectòria exacta del seu procés pictòric: d'aquest procés que va d'una austeritat del tot rosada a una pastositat tèrbola i a un objectivisme trivial. Però en l'aire pur i límpid dels seus paisatges memorables de Bretanya, o en l'aire fangós del crucial i memorable retrat de senyora més o menys a la manera de Gounaro, hi ha en tot plegat un nexa ben humà. El més fervent lirisme i el més baix vulgarisme són els dos pols vers els quals la creació pictòrica de Domingo se sent sobtadament atreta: ara el vulgarisme de color és el seu pa de cada dia, afegint-hi a més a més el vulgarisme temàtic en les composicions d'infectes cabarets. (Sala Parés).

ERNEST MARAGALL. — Depuració formal en l'escultura massa sovint poc reinflada de vida. (Sala Parés).

VALERI CORBERÓ. — Ben après sentit de l'escala de colors en la pintura; trobar del tot "à la page" en la seva feina de decorador.

RICARD OPISSO. — Steinlen, Forain, Toulouse Lautrec, destrament aclimatats a Barcelona.

RICARD OPISSO
Nen adormit

E L S L L I B R E S

M. A.

Cal agrair a l'Editorial Joventut, que tant ha fet per a dotar la literatura infantil catalana de les obres de la literatura universal, d'haver enriquit aquesta tria que va publicant amb la "Selecció de Contes de Grimm"; cal agrair també que hagi elegit Carles Riba per traductor i així la versió ha sortit en un català pur i directe. El meravellós il·lustrador anglès Artur Rackmann, fa d'aquest llibre una festa per als ulls dels lectors, petits i grans.

"**Llibre de rondalles populars**", per Mn. Camil Geis. — És un recull d'algunes rondalles de la nostra terra, pulcrament escrites, però sense que perdin la ingenuïtat i la frescor d'una cosa viva. Van il·lustrades per Joan Busquets.

"**Novel·la extravagant**", per Joaquim M.ª de Nadal. Catalònia. — Joaquim M.ª de Nadal, després d'haver exercit les seves dotes d'escriptor en un llibre de viatges i una sèrie d'assaigs, es llança ara a la novel·la. Cal felicitar-lo. No dubtem que seguirà per aquest camí i enriquirà la nostra novel·lística d'obres plenes d'interès humà.

"**Ronda d'històries**", per Tomàs Roig i Llop. Llib. Verdaguer. — Un realisme de bona llei i un "humor" ple de sentiment són les característiques del nou llibre de Roig i Llop, que ens farà passar una estona de platxèria.

"**Cactus**", per Vicenç Coma i Solei. — Una novel·la més sobre costums dels nostres temps. Sense enfarecs ni llargues descripcions, tracta l'argument, un xic perillós, amb una dignitat que voldríem veure més estesa entre els novel·listes. Els personatges són fal·libles —com tot home moridor—, però normals.

"**Selecció de poesies**", de Josep M.ª López-Picó (1910-1935). Editorial Altés. — López-Picó, seguint un esforç de selecció, ens dona un triadíssim recull de la seva lírica. Els que ignorin l'obra del poeta tenen en aquest volum una avinentesa de conèixer la rica personalitat de l'autor de tan bells poemes; als seus nombrosos devots, aquest recull ofereix la flor de la producció de López-Picó.

"**Auques i Ventalls**", de Josep Carner. Ed. Lluís Gili. — Esperem que en aquesta segona edició, els poemes juvenils de Carner conservaran encara per a la present generació la frescor primitiva i seran per als joves poetes una escola i una educació.

"**La ruta il·luminada**", de Mn. Miquel Melendres. — Un nou llibre ple d'espiritualitat, que ens porta aquelles alenades de poesia mística, les que degueren sentir els contemporanis de Mn. Verdaguer, passades a través d'una molt distinta personalitat —no hi ha dues ànimes iguals— i sonant en un ambient, que en pocs anys ha canviat radicalment.

"**Marta, la dona forta**", per Mn. Casanellas. — Ha aparegut aquest llibre que serà el codi breu del nostre feminisme. És l'ideari de la dona forta, de la dona activa de la Bíblia, en un bell llenguatge. Ve il·luminat amb molts gravats i dibuixos.

"**L'illa perduda**", de Prudenci i Aurora Bertrana, ens evoca aquells paisatges llunyans que ja Aurora Bertrana ha descrit altres vegades. Prudenci Bertrana, prou conegut de tots, ha col·laborat amb la seva filla en l'acabat d'aquest llibre.

"**Égalité**", de la princesa Bibesco. — Una novel·la d'amor sobre un pla social; una fina ironia l'ànima i d'ella es pot treure la conseqüència de "cada ovella amb sa parella".

Les aficionades a la bibliografia trobaran en "**Madame Elisabeth**", de Jean Balde Spes. — una bella història de la germana de Lluís XVI i en "**La Jeunesse de Katherine Mansfield**", per Ruth Mans-Stock—

una evocació agradable de la terra nadiua i de l'ambient en què visqué la genial escriptora anglesa.

"**Aube de vie, aube de mort**", per Alja Rachmanowa-Plon. — Ha aparegut traduït al francès el primer volum (retallat) de l'emocionant trilogia d'Alja Rachmanowa, l'estudianta russa que de dia en dia va anar relatant les misèries i el calvari del seu poble. No crec que existeixi sobre la revolució russa un document més punyent, més vivent i més real, però al mateix temps més ple d'humana simpatia.

L A M Ú S I C A

G.

De mig abril a mig maig, terminats els concerts simfònics d'orquestra, a manca d'aquesta hem tingut sempre les audicions matinals del diumenge per la Banda Municipal, sota la direcció del mestre Lamote de Grignon, amb l'extens repertori d'obres dels grans compositors, transcrits en la seva majoria per la mà expertíssima del mateix mestre. Cal citar, en dues modalitats molt divergents, la "Simfonia en re menor", de César Franck, i el "Preludi a la migdiada d'un faune", de Debussy.

L'Associació de Cultura Musical ens ha ofert dos recitals pianístics, diversament interessants. El primer era de presentació del celebrat pianista i compositor Serge Rachmaninov, no conegut encara a Barcelona, executant senzillament formidable de les obres d'alt virtuosisme de Liszt i de les seves pròpies composicions, però interpretant Mozart, Beethoven i Chopin d'una manera deficientíssima. El segon recital anà a càrrec d'Alfred Cortot; fou exclusivament consagrat a Chopin i dit amb una sensibilitat i un "amore" comprehendors.

Les Audicions Íntimes han celebrat un parell de sessions d'un gran atractiu, amb sengles artistes catalans. La primera fou un recital de l'eminent cellista Gaspar Cassadó, comentat pel mateix concertista, amb una novetat: una "Sonata" d'un jove compositor de la Rússia Soviètica, Chotakowich. Alfred Romea, en la segona sessió commemoració del 25è. aniversari de la mort del gran Tàrrrega, evocant sentidament la seva figura i executant mestriolament damunt la guitarra les pàgines més representatives del mestre.

A l'Associació Obrera de Concerts, Concepció Badia d'Agüstí, ha donat un recital del més alt interès, tant per la seva categoria d'artista del "lied", com pel fet d'interpretar una sèrie de cançons ben valuoses del mestre Pau Casals, acompanyades al piano per l'autor.

En un concert radiat, organitzat per la casa Ford, triomfà l'il·lustre violinista Joan Manén, amb obres pròpies i d'altres compositors.

El Liceu ha obert les seves portes per la curta temporada de Ballets Russos del Teatre de Monte-Carlo. Conjunt brillant i disciplinat, amb repertori eclèctic ben desigual, comprenent obres del tot reeixides, ja aclamades en altres temporades, com "Petruschka" de Stravinsky, les "Danses del Príncep Igor" de Borodin, "El Tricorni" de Falla.

E L T E A T R E

Pere VINYOLES

En la crònica passada, donàrem compte de l'acabament de la temporada oficial de teatre català amb la desaparició de la companyia Nicolau-Martori del teatre Poliorama. També una altra companyia, la Vila-Daví, ha acabat el seu contracte amb el teatre Nou. Així, doncs, ja no queda a Barcelona cap teatre on facin català,

si en descompteu algun de barriada amb una actuació setmanal. El negoci teatral català no rutlla i ha calgut substituir-lo per altres gèneres forasters.

Ara les companyies que han hagut de deixar els teatres de la capital fan la viu-viu per les comarques. Almenys trobin allí aquell escalf que ací els ha mancat.

Les darreres novetats. — I anem a passar revista, encara que lleugerament, dels darrers esdeveniments artístics.

En primer lloc, hem de parlar de la sessió "amateur", celebrada a la Sala Studium a càrrec del Lyceum Club. Aquest acte tingué lloc durant la primera quinzena de maig. El programa fou: "Abans d'esmorzar" ("Before breakfast") del nord-americà O'Neill, traducció de Ramon Planes; "Sopar d'adéu" ("Das Abschieds-Soupé") d'Artur Schnitzler, traducció de Carles Soldevila; i "A la sortida" ("All'uscita") de Luigi Pirandello, traducció d'Artur Carbonell.

Els organitzadors d'aquesta sessió s'han demostrat uns fermes admiradors del teatre psicològic, que no és pas el que desitgem, malgrat tota la filosofia que enclou, l'intel·lectualisme que galleja i l'etiqueta de plat fort que porta penjada.

Hi ha gent a qui agrada d'assaborir, per snobisme, per curiositat o per presumpció, el caire més cantellut de la vida, de certes vides, mostrat a la llum d'un escenari per escriptors preocupats. Vegeu, sinó els arguments d'aquestes tres produccions:

"Abans d'esmorzar", una cosa truculenta, més o menys suavitzada per la compassió humana de l'autor. Una dona, mentre prepara el desdèjuni, recita un monòleg al seu marit, que figura que s'està vestint en una altra habitació. És una relació terrible de totes les misèries d'una vida conjugal. És un martelleig terrible contra ell, que no treballa i és un artista fracassat. Una injúria molt pujada de to, durant la qual va apilotant-se el llot més infecte. Després, un crit esgarriós d'ella. Què? L'home s'ha llevat la vida.

"Sopar d'adéu": Dos amants. Ell vol deixar-la, i li ofereix un sopar, el darrer. Volen quedar amics, però a través de la conversa, ella diu que també volia deixar-lo. Mútues acusacions, rellueixen les malfiances, els desamors, etc.

"A la sortida": Una cosa terrorífica, del més enllà. El que es resisteix a deixar la vida humana, d'on ja ha eixit. Un grapat de negra filosofia pirandelliana entre desconcertant i ridícula. Quina altra cosa pot ésser un tema semblant? I bé, molt "intel·lectualista", molt "profund", molt "filosòfic", però pessimista, massa pessimista, i bastant al marge d'aquella moral que hauria de presidir tota producció teatral.

La interpretació fou acurada; destacaren del conjunt Gertrudis Millàs en el monòleg, Maria Planes en el "Sopar", i Manuela Aubert en "A la sortida". Els restants no desmereixeren gens.

També en sessió única fou presentada al Poliorama amb actors amateurs, "Perquè demà surti el sol", farsa en tres actes i una cortina, de l'humorista Angel Farran. És difícilíssim de fer una obra humorística... sense que ningú hi tingui res a dir. L'autor d'aquesta farsa no hi ha pas reeixit massa. És una cosa bon xic irreverent. Tot crícticant algunes tares de la societat, l'autor dibuixa una figura del Creador d'una manera barroera. L'humorisme, en aquest cas, és una irreverència imperdonable. El que Déu ("el Senyor" diu l'autor) deixi de la seva mà els pobres mortals perquè no pot distreure's de la mecànica sideral per tal que cada dia, o sigui "demà surti el sol", és una conclusió que ja retrata aquesta obra irreverent.

Teatre castellà. — Al Barcelona, quan escrivim aquestes ratlles, porten dues obres estrenades: "La chica de la Pensión", sàinet en tres actes, de Pilar Millán Astray, i "iArriba!", comèdia humorística, també en tres actes, de Miquel Gutiérrez Navas. La primera és una caricatura més aviat grotesca d'una pobra noia llogada en una pensió, rodejada de gent fracassada, que de cop i volta esdevé riquíssima i eixuga les penes de tots. La cosa acaba bé, cantant-se amb un dels dispesers. És un assumpte sense cap trascendència, amb l'única finalitat de fer passar l'estona, la qual cosa aconsegueix a estones.

"iArriba!" és una farsa d'una gran comicitat i optimista, portada amb una extraordinària vertiginositat i amb molta agilitat. És un home que fa irrupció en una gran banca, passa per sobre de tot, imagina un negoci fantàstic que duu a terme animat per una dependenta de la casa. També s'hi passa bé l'estona i la comèdia tampoc no té cap altra finalitat. Aquestes dues comèdies donen ocasió de lluir-se l'excel·lent actriu Milagros Leal. També Josep Isbert i J. Soler-Mari.

Al Tívoli, ha actuat uns quants dies la cançonetista Raquel Meller, l'única que en aquest gènere conserva tota la frescor, gràcia i art. És una dona que matisa cada cançó amb un extraordinari sentit, i és tota una depurada artista.

E L C I N E M A

Josep PALAU

És indiscutible que el millor film d'aquests darrers dies haurà estat "Dama por un día", fantasia cinematogràfica realitzada per Frank Capra. Heus ací, efectivament, una realització de la qual hom no sap què admirar més, si l'assumpte tan original, tan xop de poesia, o bé la realització, d'una factura verament modèlica.

"Dama por un día" és un autèntic conte de fades, però així, sí, un conte de fades posat a l'ordre del dia. Una mare, què no farà per bastir la felicitat d'una filla seva! Vegeu en aquest film la història meravellosa, màgica com un conte de "Les mil i una nits", d'una mare que crea un món d'il·lusió, amb l'objecte d'assegurar les noces de la seva filla. Ella és pobra, més que pobra, una venedora ambulante, que viu més de la caritat que de la venda, però ha mantingut sempre la seva filla en les més quimeriques il·lusions. Fer per un dia que aquestes quimeres aconseguixin l'aparença de la realitat, heus ací el tema d'aquest film, divertit com pocs.

Un gran nom, Frank Capra. No l'oblideu!

John Galsworthy, el novel·lista anglès, mort recentment poc després d'haver-se guanyat el premi Nobel, coneixia molt bé la societat anglesa. Observador, home de vasta experiència i de penetrant psicologia, els problemes morals de la família l'havien ocupat amb intensitat. En la pel·lícula "Estigma libertador" —produïda per James Whale i interpretada per Diana Wynyard— inspirada en una novel·la seva, hom reconeix fàcilment aquells dots excepcionals. La pel·lícula, per bé que un xic freda, narra amb gran correcció una història política, plena de matisos que revelen un gran coneixement del cor femení.

El divorci posat com un llibertador —àdhuc en les circumstàncies totes excepcionals d'aquesta història— és quelcom, naturalment, sobre que caldria fer moltes reserves, però la pel·lícula vol sobretot fer l'exposició dels fets; puix la seva apreciació moral és assumpte que l'espectador ha de resoldre.

Un altre film a remarcar és "Massacre", una pel·lícula que tracta de protestar contra les iniquitats de què són víctimes els indis americans per part dels funcionaris de l'Estat. Aquesta pobra gent, supervivents d'una raça exterminada pels primers colonitzadors, tot i la carta de ciutadania que la llei els confereix, viuen en un tracte d'inferioritat renyit amb els principis més elementals de la justícia.

A part d'aquest aspecte social que tothom aplaudirà, "Massacre", pel·lícula d'Alan Crosland, és un film molt reeixit des del punt de vista de la realització.

Finalment, no podem silenciar el documental sobre la vida monàstica de l'ordre benedictina, que es projecta al Publi-Cinema, amb el títol de "Vocació".

Un documental que ofereix totes les garanties que un assumpte tan seriós exigeix i un documental emocionant de debó per a totes les persones sensibles al misteri de la vida religiosa.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA

CONFERENCIA D'EDUARD MARQUINA

DONADA AL CASAL DEL METGE,
ORGANITZADA PEL PATRONAT DE
BENEFICENCIA DEL DISTRICTE I

El Patronat de Beneficència del Districte I és una entitat que, malgrat la seva curta història, té ja una tradició de prestigi i d'autoritat per la tasca realitzada a favor dels infants pobres.

L'estiu del 1934 va organitzar dues Colònies Escolars, una de 20 nens i altra de 20 nenes. L'estiu 1935 vol ampliar considerablement el nombre d'infants que pugui enviar a passar una mesada a fora.

En la primavera passada va organitzar dues conferències que es pronunciaren al «Casal del Metge» i que anaren a càrrec del Poeta Sr. EDUARD MARQUINA i del Diputat a Corts per Barcelona Sr. JOAN VENTOSA I CALVELL.

Els nostres llegidors serveixen un magnífic record d'ambdues conferències. És tant l'interès que varen desvetllar i els comentaris, tots ells falaguers, que suscitaron, que «CLAROR», atenent les moltes indicacions rebudes, s'ha procurat l'original íntegre de les esmentades conferències.

Publiquem en aquest número la corresponent al dia 30 de març, pronunciada pel Sr. EDUARD MARQUINA i en el pròxim número, publicarem la pronunciada pel Sr. VENTOSA I CALVELL el dia 6 d'abril.

En publicar aquestes conferències, amb caràcter extraordinari, volem felicitar la Junta Directiva del Patronat de Beneficència del Districte I que tant d'encert té en la seva tasca i, d'una manera especial, les senyores Trinitat Rius, Vídua de Nadal i Dolors Sanz-Selma, Vídua de Ribas que, amb les seves iniciatives i entusiasme, constitueixen l'ànima de tota la tasca del Patronat.

UNA HORA DE POESÍA

Yo no soy un político. No soy tampoco, por mi desgracia, orador, conferenciante, charlista. No soy más que poeta. Es poco frecuente que acudan, hoy por hoy, a mi casa los organizadores de actos como éste. Hay paro general de poetas. Y es, tal vez, una de las más tristes entre las muchas tristezas de nuestros tiempos.

Si por casualidad alguien tiene la rara ocurrencia de acudir a mí en demanda de cooperación, digo siempre lo mismo:

—Lo menos malo de que dispongo son mis versos; acépteme, pues, con mis versos, que es todo lo que puedo dar.

Y así dije a los entrañables amigos, camaradas de infancia, que os han jugado la mala pasada de traerme hoy aquí. No es propiamente una conferencia lo que vais a oír. Por toda conferencia, vengo a haceros una lectura de versos. Lectura, que no es recitación. Creo que la poesía lírica es para leída; y la lectura, un arte que nada tiene que ver con la recitación hoy en uso, cantada, bailada, jaleada y teatralizada.

No obstante, a esta lectura, me ha parecido oportuno ponerle el preámbulo de unas palabras. Tema de estas palabras, ya que de oír versos iba a tratarse, el mismo que sirve de título común a nuestro acto: "una hora de poesía".

No podía hacerme demasiadas ilusiones sobre la eficacia que hoy tenga la poesía para congrega oyentes. Pero no he querido engañar a nadie con un tema ambiguo. Así, por lo menos, me consta que cuantos hayáis acudido a oírme tenéis algún interés por la poesía y no habéis de sentirnos defraudados por el hecho, ya no tan frecuente, de que un escritor que no ha sido embajador ni siquiera unos meses, siga, a estas alturas, creyendo en la poesía; discorra sobre ella y os lea... versos. ¡En plena crisis! y sin quedarse, al husmeo de lo que se puede pescar, en aquel Manzanares!... No pescaría nada. Mi caña es puntero: señalar a los astros me parece más provechoso que parar anzuelos. Lo digo a ver si hago escuela y empiezan a nacer republicanos que esperen la vida y el pan de su propio esfuerzo; del trabajo, el estudio y la tierra; republicanos que amasen el pan en su hogar, con sus propias manos, sin contar para nada con la harina oficial. Tal vez con eso se remediaría todo.

Ahora vengamos con toda seriedad al tema. Que de todas maneras—no en broma, porque los tiempos no están para bromas—pero sí con zumba—que es una amargura vestida de buen humor—, ya queda apuntado en el exordio.

"Una hora de poesía!" Empezaré agradeciendo a los que han venido a escucharme su asistencia. Teníais cierto derecho a considerar, en el estado actual del mundo, que una hora de poesía es una hora perdida. Nada menos cierto; pero a ello os persuaden sucesos, costumbre y opinión colectiva de les gentes. Tuvisteis, pues, el desprendimiento generoso de exponeros a perder una hora preciosa de las contadas que se nos conceden para andar por la tierra.

Para corresponder a vuestro desprendimiento, me propongo demostraros que una hora de poesía no es nunca una hora perdida. Y al revés: que pierde totalmente su vida quien, de vez en cuando, entre sus muchas horas productivas y prácticas de hombre que está en la realidad de las cosas, no sabe instalar "una hora de poesía".

Estamos en la realidad de las cosas, vivimos horas productivas y prácticas, cuando atendemos a satisfacer nuestras necesidades individuales o, en un orden más elevado, cuando procuramos realizar materialmente nuestras ideas y añadir el estímulo de nuestra voluntad a la marcha fatal de la vida. En ambos casos, nos ponemos al servicio de leyes rigurosas que tienen límites fijos. Ni en la satisfacción de nuestras necesidades iremos más allá de la muerte, ni al tratar de realizarnos en el mundo saldremos tampoco del riguroso ritmo de las cosas; ritmo que es darse, crecer, culminar, declinar i perecer: "Nuestras vidas son los ríos — que van a dar en la mar — que es morir."

La muerte es, en definitiva, el verdadero resultado de esas pretendidas horas "aprovechadas y prácticas". Con la mira puesta en la realidad, sólo a la muerte nos dirigimos. Nutriendo con sus acciones lo puramente vital o lo absolutamente material, se agota el hombre: se embotan en él las corrientes espirituales. Lo material y lo biológico no solicitarán nunca ese riego. La iniciativa de lo espiritual ha de partir de nosotros mismos. El hombre es quien debe influir espíritu en la vida y en el mundo. Y si espera, para influirlo, que se lo pidan desde fuera, ese momento no llegará nunca. De ahí que el hombre práctico, oportuno, que sólo da lo que la vida y la materia le piden, acaba perdiendo toda ocasión de sobrevivir y toda originalidad espiritual. Organiza sus días en sistema de fuerzas más o menos razonadas y se convierte en máquina humana. De su espíritu no saldrán virtud ni acción ninguna.

Por otra parte, la vida sin espíritu es animalidad ciega. No se dan iniciativas; casi casi ni formas propias se dan en los seres vivos, antes de aparecer el hombre en la tierra. Y con el hombre, el espíritu. Las somnolentes masas de los monstruos primitivos copiaban, por mimetismo, las líneas materiales del mundo. Arquetipo del Diplodoco pudo ser un peñascal de la costa. Y hoy, en cambio, en presencia de un perro que sabe las costumbres de su dueño, que las presiente y en ocasiones se anticipa a ellas y le adivina los pensamientos, no parecería aventurado preguntar si ese perro tendrá también una especie de alma. ¿Qué ha de ser, esa especie de alma del perro, más que el reflejo vivo, el peso diario, la presión activa, en su memoria animal, del alma del dueño?

Del mismo modo que lo animal y biológico, lo material reacciona, aunque no quiera, a las descargas del espíritu. Se transforma, se combina y es capaz de cierto patetismo gracias al roce de las almas hermanas. A esta influencia del alma en la materia aludía Oscar Wilde, humorísticamente, cuando afirmaba que las nieblas habían acabado por instalarse definitivamente en las comarcas londinense "para imitar así los cuadros de los paisajistas ingleses". Se trata de una humorada; pero, está llena de profundo sentido. Lo biológico es fatal; la materia no sale de su paso; pero, si el espíritu se presenta, lo biológico varía y la Naturaleza salta.

No tener esto en cuenta, cohibirnos en presencia del mundo que nunca pedirá nada verdaderamente espiritual a nuestras almas, es dejar que la vida y el mundo decaigan progresivamente, embruteciéndose, estancándose, faltos de toda sacudida orientadora y volviendo a la somnolencia amorfa y bestial en que el universo era naturaleza sin paisajes. Porque la tierra no ha tenido paisajes hasta el día en que un alma lo ha contemplado y se los dió.

Por consiguiente, si cupiera la posibilidad de una generación universal de "hombres prácticos" que, absteniéndose de toda iniciativa espiritual, libre, desinteresada, "poética", midieran sus actos, de una manera estricta, por la pura necesidad de sus personas y del mundo, estos hombres que en sus historias no contarían un solo fracaso, de cuyos esfuerzos ni uno solo se perdería inútil, realizarían, en cambio, la bonita hazaña de estancar para siempre la vida en el mundo. Por no exponerse a malgastar una hora, habrían parado el reloj. La pura práctica no "inventa" jamás. La necesidad satisfecha es un punto muerto en la máquina del mundo.

No!—La verdadera vida es "creación" constante. El que quiera ganar su alma, ha de perderla primero. Hay que "pedir", a todo evento. Después se nos dará. Pedir, reclamar, inventar anhelos y exigir de la materia lo inusitado y extemporáneo; he aquí la parte del alma.

Dejemos el mundo en su ciega realidad, cuando tratamos de organizar nada menos que la fuerza sin límites de nuestras almas. Vengamos al Génesis. Y no olvidemos, del Génesis, aquellas sus primeras palabras que, entre el Caos y la Creación, tienden un puente de luz: "En el principio era el caos y el espíritu de Dios se movía sobre las aguas."

Fomentemos estos "movimientos del espíritu" que yo he querido llamar "horas de poesía", aunque nadie nos los reclame; aún si no parece necesitarlos el mundo y aunque sus gentes los desdeñen. Agotemos todas las posibilidades de la materia: es nuestro derecho. Aprovechemos todas las fuerzas de la vida; puede ser nuestra victoria. Pero si, al mismo tiempo, no reanudamos la tradición divina de lo creado, ayudando a aquel misterioso deambular del espíritu de Dios sobre las aguas dormidas, si no echamos a volar, de vez en cuando, aun a riesgo de perder eficacia y provecho, unas cuantas ideas puramente espirituales, desinteresadas, libres de servicio, aladas, agraces, pisotearemos el derecho de nuestras almas y contribuiremos a su derrota.

Las civilizaciones son el fruto maduro de las horas aprovechadas por los hombres. Y, sin embargo, la Historia, en resumen, es un cataclismo de civilizaciones. Pero, después de cada civilización que ha muerto, cuando todo parece acabado, observad que la Historia se rehace y vuelve a empezar, gracias, precisamente, a unas pocas ideas remisas, a unas cuantas intenciones fallidas que, en el fornal de cada edad, como leña aun verde, no pudieron arder; que no eran, entonces, prácticas; que no entraron en la corriente de aquel tiempo y quedan ahí, lozanas, germen casual, para entretenimiento y mantenimiento de la nueva edad. Fueron horas "perdidas" para el provecho de sus productores, a la hora de darse; y son las únicas que no se habrán perdido del todo, en la liquidación final.

Hay, en la Biblia, un patético episodio que conviene a lo que estamos diciendo. Está en aquel bosque, lleno de ruidos de Dios y desolación humana, que llamamos Antiguo Testamento.

He aquí el viejo Noé, hombre de campo y viñas, hombre de tierra adentro, que entre las burlas y las ironías de quienes se paran a observar su trabajo, armado de hacha y martillo, va construyendo con maderos un arca voluminosa, una especie de barca protegida y cubierta. Lo extemporáneo, inadecuado, absurdo, de aquel armatoste, en la paz de viñedos y trigos, desconcierta a la gente y promueve su risa. Diríase que también la Naturaleza, en cielos claros, sequedad cristalina de arenas, oro de cereales, pompa de capas y calma augusta de colinas, sonríe burlona y denigra al anciano. Pero Noé sigue en su obra, porque su alma le hablaba; "porque—dice el libro—tuvo aviso de Dios". Y el arca, aquel embeleco extemporáneo, impropio, desplazado de sitio y de hora, progresa, crece, se forma. Romperán mañana las cataratas del cielo, pasará el agua siete codos por encima de los montes más altos; y, en aquel armatoste, se salvarán la humanidad y el mundo. Lo extemporáneo y fuera de lugar habrá sido lo "único oportuno". Al embeleso se le dará, andando el tiempo, nombre simbólico; "arca de alianza, depositaria del espíritu de Dios".

Una hora de poesía, en las actuales circunstancias, tiene mucho de este episodio del arca insólita, en aquella hora juvenil del mundo. También hoy las gentes de tierra seca, de cereal y viña, del pie pegado al terreno del realismo histórico, del paro y las leyes económicas, de la política y las formas de gobierno, en una palabra, las gentes prácticas, miran despectivas cuando alguien, descarriado de la hora que marcan ellas, se pone a trobar ideales modernos, disiente del orden del día, no es de Lerroux, ni de Azaña, ni de Gil Robles... ni de nadie!... y construye, a sus solas, su arca, en lo duro del suelo, en el hueco del aire, con el alma llena de una visión y un deseo tal vez más extemporáneos y absurdos que el arca misma; visión y deseo de un vuelo de paloma que llega, por fin, con el ramo de olivo en el pico.

Una hora de poesía! Probablemente, estamos cómo estamos, y el aire seco asfixia, y la división nos deshace en arenas de iniciativas contrapuestas, y los empleos más que los servicios deciden de las vocaciones, y la envidia esteriliza aciertos, y la incomprensión endurece corazones, y el "no quiero ser menos" se convierte en grito de guerra y la humanidad se astilla en clases y las clases se pintan de diferentes colores según el matiz de sus odios y esta dichosa revolución española separa en vez de unir y quema en vez de sembrar, porque todos estamos preocupándonos exclusivamente, empeñadamente, como nunca se había preocupado España, de la hora histórica que vivimos; porque a nadie se le ocurre disentir, desertar de esta actitud; porque todos somos en estos mezquinos momentos, absolutamente "prácticos". Nuestra cacareada revolución aun no ha destruido nada; pero no ha construido nada. No ha sido un orden nuevo; pero ya es un desorden que envejece. Y ello, sencillamente, porque este lapso histórico que ha tenido su hora de civismo y su hora de incendios, su hora de sequía y su hora de lágrimas; su hora de enjuiciamiento y sus horas de indultos, que no ha tenido su hora de franco ligamen espiritual, su "hora de poesía". No se han juntado las bocas de los españoles para cantar un nuevo himno. Es significativo que estemos viviendo de un himno aprovechado, del que se echó mano para salir del paso, en un momento de apuro. Ha faltado el clima indispensable de humanismo cordial, de comunicación con las ideas eternas, de paz en las alturas, una sazón de pura poesía patria, para que cuajara y se diera el Himno nuevo.

Porque, cuando yo os digo "una hora de poesía", no me refiero concretamente al hecho de escribir versos o de leerlos, y mucho menos de recitarlos. Todo eso puede ser, en el clima de que hoy disfrutamos, una labor perfectamente práctica, muy puesta al servicio de ésta o de aquella situación gubernamental. Se han dado casos. No. La poesía por la que hoy propugno está en la acción—o reacción—sin finalidad inmediata y tangible, de aquellos que saben que al mundo hemos venido a "salvar el alma", y que, para salvarla, dejan la palabra a su alma, superan las necesidades de la materia, los egoísmos de la carne y vuelan sobre la realidad. A esta acción, embebida de espíritu de Dios y sin aplicación práctica a un dado momento del mundo, a un determinado prurito de la persona, la llamo "poesía". Los poetas, después, recogerán o no la esencia de ella en sus versos; pero, recogida o libre, versificada o en boca de criaturas simples, ignorada o salida, recompensada o menesterosa, no hay en el mundo más poesía que ésta: la mirada y la sonrisa de Dios, llegando al mundo, para abrasarlo y para iluminarlo, por las grietas de algunas almas que se dejan transverberar y se abren, dándoles paso. Aunque de este servicio no esperen retorno práctico; y precisamente porque este servicio lo hacen a la buena de Dios, sin intención ni finalidad inmediata.

Resumamos. El hombre tiende a apoderarse del mundo y de la vida. Este es todo el juego de las civilizaciones. Pero el mundo y la vida son de Dios; deben ser de Dios. Dios los reclama justamente para dárselas a los hombres—y no al hombre; para que los gocen todos—y no éste ni aquél; para que, por la vida y el mundo la humanidad, divinizándolos, se salve—y no para que, en ciego afán de poseer el mundo, se abracen los hombres a la realidad, se peguen a sus limos y mundo y humanidad, lejos de Dios, se extingan en la muerte. Las civilizaciones se embriagan de poder en su lucha a brazo partido con las fuerzas ciegas del mundo. Si en la mezcolanza no hay quien lleve la voz de Dios, hace siglos que el mundo habría acabado.

La poesía, "antagonista de la Historia y su rectificadora en las horas de relajamiento materialista", es la encargada de ir repitiendo la voz del Espíritu, a lo largo de las Edades. La poesía, desasida del interés de la lucha extemporánea, eterna; ni de hoy, ni de ayer, ni de mañana, es el eco, en la tierra, de la "tradición divina" del hombre.

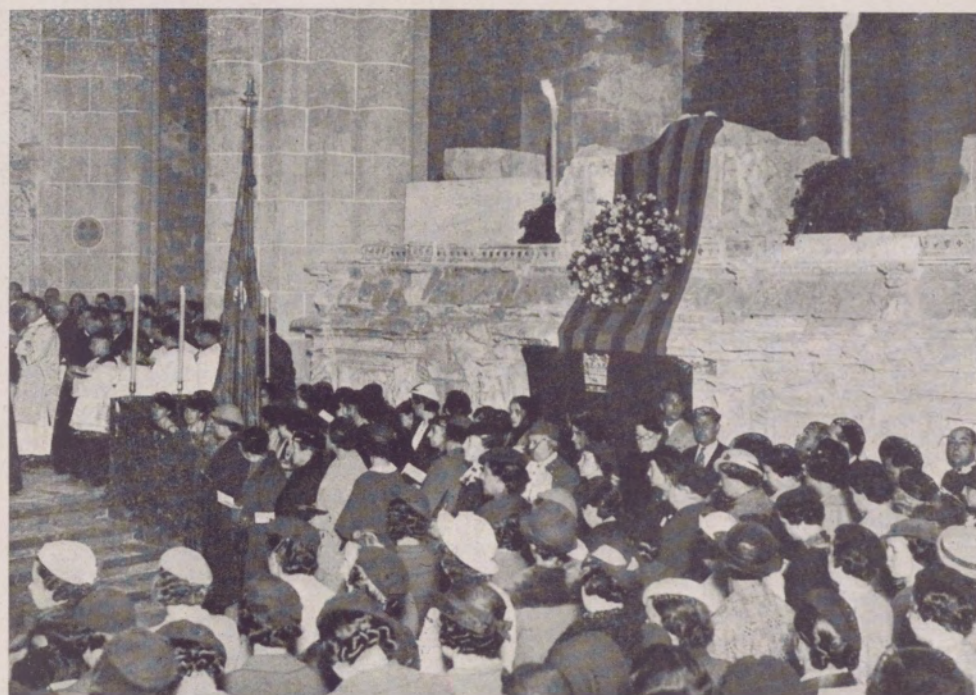
Por eso las civilizaciones, una tras otra, perecen; sus móviles inmediatos, sus objetivos prácticos, sus ideales del día se nos hacen, primero, remotos; luego, extraños; por último, incomprensibles. Pero, en sus creaciones desinteresadas y religiosas, en sus "horas de poesía", humanas y divinas, todas ellas nos están cerca; lo más puro de sus intenciones fallidas van pasando, germen casual, de una en otra, como una levadura. En el pan de la nuestra, apreciamos hoy el gusto y paladeamos el dejo de todas las civilizaciones que la han precedido.

He dicho, en el exordio, que una de las mayores entre las muchas tristezas de la hora actual, es la ausencia de poesía en el seco programa de vida egoísta a que hoy nos fuerzan la opinión de los demás y, por nuestra parte, el propio abandono.

Todo nos habla del tiempo, de la necesidad, de las monedas, de los armamentos, de biología de naciones, de lucha de clases. Muy comprensible que atravesemos el mundo en actitud defensiva: lobo el hombre, para el hombre. Acechan adversarios, gimen víctimas, las exigencias se entrecruzan y nos cierran el paso, como una cortina de plomo. El odio sube siete codos por encima de los montes más altos. Pues, ésta o nunca es la hora, otra vez, de empezar la tarea; ésta o nunca, humanos, la hora del corazón y de la palabra iluminada. Estoy hablando a catalanes, nietos de aquellos maestros armadores y tripulantes de unas naves que fueron estrofas de la más pura poesía extemporánea —y, por lo mismo, eterna— que fecundó nuestra Historia, el vuelo a Oriente; pues, ésta o nunca, catalanes, paisanos míos de Barcelona, dos veces paternos, es la hora de arriesgar, a prueba de incomprensiones y de burlas, la palabra afirmativa, ligamen espiritual que extraiga, de lo diverso, lo ensamblado; y que ponga, de nuevo, sobre las olas turbias, obra común, construcción generosa, albergue de convivencia, caja de poesía, el Arca de la alianza, bajo la banda de un Iris, entre Pirineo y mar; sonora a vuelos de paloma, estremecida de anuncios, depositaria del espíritu de Dios y de la Patria.

He dicho.

DE LA VISITA A POBLET

Un aspecte de l'església de Poblet durant la cerimònia religiosa celebrada el dia 12 de maig, a la qual assistí una nombrosa representació de l'Institut de Cultura

Exterior del Monestir. Esperant als excursionistes per a emprendre el retorn

INSTITUT DE CULTURA I BIBLIOTECA POPULAR DE LA DONA

CRONICA DEL MES DE MAIG

Dia 5. — Missa de difunts en sufragi de tots els socis i benefactors morts durant l'any.

Tarda. — Inauguració del cinema. A l'Institut de Cultura feia falta un aparell de cinema. Ara ja el té. Les sòcies i llurs famílies s'han adonat del sacrifici que representa tenir un aparell sonor d'últim model i donar unes pel·lícules que no desdiguin ni de l'aparell, ni de l'Institut de Cultura.

Cada sessió sol constar d'una documental, una cinta de dibuixos en colors i una altra de nom ja acreditat.

Hi ha en projecte algunes sessions infantils a base de dibuixos animats i d'històries de riure. Res millor per a la gent menuda.

El programa el trobareu tothora al vestíbul de l'Institut.

Dia 12. — Visita a Poblet. Cent anys ha estat mort Poblet i ara torna a revivre. ¿Podia l'Institut de Cultura no ajuntar la seva veu a l'Al·leluia gloriós de la Missa de Resurrecció? Resurrecció del Fill de Déu, que era temps de Pasqua, i resurrecció del Monestir tan estimat de tots.

Dia 19. — Visita a Bonmatí. A la Colònia obrera de les fàbriques de Bonmatí hi ha un Centre de Cultura digne de veure's i d'imitar. Una caseta petita, bufona i amb el marc de les finestres ple de flors. Tot convida a entrar-hi. És per això que, de les noies de Bonmatí, no n'hi falta ni una.

Les fàbriques i el Centre de Cultura, en bona germanor, s'ajuden mútuament. Aquelles proporcionen a les noies un major benestar material i quan tanquen les portes comença al Centre Cultural una vida intensa. Allí troben tot el que els fa falta després de treballar: descans, instrucció i fins alegria. Allí aprenen d'ésser bones mares de família i mestresses de la llar.

El dia 19, la senyora Vda. de Verdaguer, Presidenta del nostre Institut, hi fou invitada: hi estigué dos dies i trobà el temps curt. Li ensenyaren tot, i l'obsequiaren molt; les sòcies feren una vetllada en honor seu i, el que és més d'agrair, anaren a Missa i a Combregar a les seves intencions.

Com a record li feren ofrena d'una Verge de Montserrat i d'un pergami. El pergami ve a ésser un bell resum de tota la visita. Va signat per tothom: direcció, professorat i sòcies: no hi feu falta ningú a demostrar-li afecte. A més, a tot el volt, fent d'orla, veuríeu uns dibuixos molt escaients, símbol de les activitats de la casa: un llibre obert, una olla que fuma, un maniquí, una solfa i presidint-ho tot, la nostra dolça Moreneta.

Això mateix és el Centre de Cultura de Bonmatí i aquest és el record que sempre en guardaran els que han tingut la sort de visitar-lo.

La més coral felicitació a professorat i alumnes i sobretot a la Direcció i a la senyora Anna Maria Torras de Benavent que ha sabut organitzar-ho tot i donar-hi vida.

Dia 25. — Visita a Reus. Sortírem de bon matí i amb el desig d'arribar-hi quan més aviat millor.

Coneixíem l'Institut de Cultura de la Dona

Reusenca i per tant, la seva organització perfecta, el nombre d'alumnes sempre creixent i la direcció admirable que ho governa tot. En una paraula, l'Institut de Cultura està orgullós de la seva filial.

Quan les noces d'argent de l'Institut de Cultura les companyes de Reus feren un bell present a la senyora Vda. de Verdaguer i ara han tingut la gentilesa de batejar la nostra visita amb el nom de "tornaboda".

A Reus ja ens esperava tothom: Directora senyoreta Lluïsa Subirà, Junta i moltes sòcies...

Unes paraules afectuoses de Déu vos guard i de benvinguda, i ens traslladarem a l'església de la Misericòrdia, on venerarem la Santa imatge de la Patrona de Reus i oïrem Missa en acció de gràcies d'haver recobrat la salut la nostra estimada Presidenta. Nova delicadesa de les companyes de Reus.

Durant la Santa Missa cantà uns motets la professora de cant d'aquell Institut de Cultura, qui té una veu admirable, acompanyada d'algunes sòcies. En sortint anàrem a dinar a la platja de Salou. I després d'un dia que resultà molt curt perquè les coses bones passen de pressa, vingué el comiat... però no volguérem dir adéu, sinó a reveure.

Dia 25 y 26. — Reunió final de lectures dirigides.

Dia 26. — Sessió de rítmica i dansa. La fulla de convit i els programes d'aquell dia deien així: "El curset de Rítmica que començà el novembre acaba ara. Avui en celebrem la clausura amb una sessió de rítmica i danses, és a dir, amb la darrera lliçó d'aquest curs 1934-1935, que per a esplai de tothom es donarà en públic."

La sala plena de gom a gom i el públic, molt complagut, sense escatimar els elogis, van fer d'aquella lliçó un èxit veritat, un èxit preparació sens dubte del que tindrà el curset de Rítmica de l'any vinent.

Dia 27. — Visita a Montserrat per la Secció Permanent de Religió i Culte.

Dia 29. — Visita i dinar a l'Institut de Cultura, d'un grup de senyores de "Cultura femenina" d'Igualada. Es tracta d'un centre cultural que ha demanat de visitar l'Institut i n'ha volgut conèixer l'organització. No cal ponderar com això ens ha complagut. Des d'ara les comptarem com unes companyes més.

NOTICIARI DEL MES DE JUNY

Dia 1. — Queda oberta la inscripció per a l'estada a la Molina.

Dia 23. — Clausura de curs.

Dia 24. — Obertura de les exposicions.

Del 25 al 28. — Serà oberta la inscripció per a les classes d'estiu.

Dia 27. — Visita a Montserrat, a càrrec de la Secció Permanent de Relació i Treball.

Exposicions. — El dia 24, el tercer i quart pis de l'Institut de Cultura, quedaran convertits en sales d'exposició. De tot hi haurà: treballs manuals, mapes, dibuixos, art aplicat, llibres de comptabilitat, vestits, capells, etc., etc. Seria molt difícil fer una llista de tot sense oblidar-se de res.

L'entrada és lliure i no cal proveir-se d'invitations ni demanar-ho a ningú. Visitar l'exposició és conèixer en un moment i sense cap esforç, l'Institut de Cultura i les seves activitats. No cal oblidar que l'exposició només dura vuit dies.

Inscripció a La Molina. — L'anex del Xalet de La Molina, casa d'estiu de l'Institut de Cultura, està a disposició de les sòcies, mentre hi hagi lloc. Trobareu habitacions confortables, cuina bona i casolana, fresca agradable i bona companyia. Sobretot les que heu de menester repòs, les que heu de fer un estiu de intensiu perquè les obligacions i el treball us apressen, res no trobareu com La Molina. Comença la temporada el 15 de juliol i acaba el 31 d'agost. Cal pensar-hi a l'avançada. Demaneu detalls a l'Institut.

ORIENTACIONS PER A FORMAR UNA BIBLIOTECA

Es expressament que aquest mes indiquem en cada grup un llibre de versos. Avui es deixen el versos de recó de tal manera, es perd talment l'habitut de llegir-ne, que pel sol fet de "no estar escrits en prosa", com diria aquell personatge de Molière, molta gent no els entén.

No els entenen perquè no estan fets al costum de veure les paraules i les frases harmonitzades i reunides d'una manera distinta de la usual. Cal fer una mica d'esforç per habituarse al ritme dels mots. Després d'aquest esforç, hom estaria content de percebre aquell cant que abans no copsava. Moltes visions de la vida prenen un deix diferent quan es reveuen a través de les obres dels grans poetes. A més, en la companyia del poetes, el llenguatge s'enriqueix noblement sense que hom no se n'adoni.

No totes les poesies són d'una subjectivitat tan profunda que les faci difícils a la comprensió; hi ha poesies clares i senzilles, que obren grans horitzons. Feu-ne un tast.

Llibres per a infants

"Faules i similis", de M. J. Collell. Foment de Pietat, Barcelona. Ptes. 1'25. Petits contes en vers.

"El niño Lord", de F. H. Burnett. Editorial G. Gili. Barcelona. Ptes. 4. Una novel·leta que té per protagonista un infant deliciós.

"Extrañas aventuras en el país de los pájaros", de Kearton. Araluce. Barcelona. Ptes. 5. La vida dels ocells explicada en forma de contes.

Llibres per a les dones

"Les cent millors poesies líriques de la llengua catalana". Ed. Barcino. Barcelona. Ptes. 3. No cal cap comentari.

"L'ermità Maurici", de Roig i Raventós. Bib. Literària. Barcelona. Ptes. 2'50. Novel·la de l'època contemporània que us farà conèixer bonics recons de Catalunya.

"Les ciències en la vida de la llar", de Rosa Sensat, A. P. de l'E. C., Barcelona. Ptes. 7'50.

PATRONS GRADUABLES MARTI

amb llur col·lecció de
MODELS ESTIU 1935
SELECCIÓ DE TOTES LES COL·LECCIONS

Cartera de Vestits i Abrics Senyora

Conté una esplèndida col·lecció de figurins últims models alta costura de París i una col·lecció d'equip de patrons grandària natural, cadascun graduat en deu talles, en les quals hom troba sempre la mida convenient. De manera que amb els patrons i figurins que conté la cartera **MARTI** les senyores es poden tallar els vestits i abrics de la temporada, amb la garantia d'elegància i exacta dimensió que sols poden trobar-se en els **Patrons Graduables MARTI**.
Preu de la cartera, 10 ptes. Certificada, 16'50.

Mètode Tall Sistema Martí

NOVA EDICIÓ 1935-36

Per a aprendre a tallar i confeccionar amb perfecció i elegància tota classe de Vestits, Abrics i roba interior per a Senyora, Senyor i Nens
PREMIAT AMB LES MÉS ALTES RECOMPENSES I PRIVILEGIS

Acceptat com a Mètode universal d'Ensenyança per les Escoles professionals i com a mètode d'e treball per tota l'alta costura

Consta de tres toms magnífics: **MODISTERIA**, **SASTRERIA** i **LLENCERIA** per a senyora, cada un és un mètode complet i independent per a cada especialitat, al preu modest de

12 ptes. enquadernació de luxe, cada mètode o tom; certificat, **12'50.** Estranger, **14 ptes.**

10 ptes. enquadernació de menys luxe, cada mètode o tom; certificat, **10'50.** Estranger, **12 ptes.**

Mètode de Cotilles Tall Sistema Martí

NOVA EDICIÓ

Per a aprendre a tallar i confeccionar les últimes formes de cotilles, sostenidors, cotilles senceres, «mil oracossos», tirants, faixes, cintures, cotilles de nena, maternals, etc., etc.

Preu: 15 ptes.; per correu i certificat, 15'50. Estranger, 17'50.

De venda a totes les Llibreries i amb el seu import en lletra carta-ordre, sobre-porta nonedes o gir postal al

Institut Central de Tall Sistema Martí - Institució Internacional
Passeig de Gràcia, 42 - BARCELONA - Telèfon 16614

ASPIRANTS A PROFESSORA. — A les principals poblacions de tots els països hi ha o haurà les Professores de Tall SISTEMA MARTI, sota la direcció de les quals us podeu preparar; són les qui ofereixen solvència professional. Si no les trobeu, sol·liciteu informacions directament a l'Institut Central.

**Vilaró i
Valls, G. A.**

P i n t u r a

Arquitectura
i
Escultura

Pedres marbres
i
Pedra artificial

Pere Ricart

Tallers:

Ausías March, 62

Consell de Cent, 474

Telèfon 51794

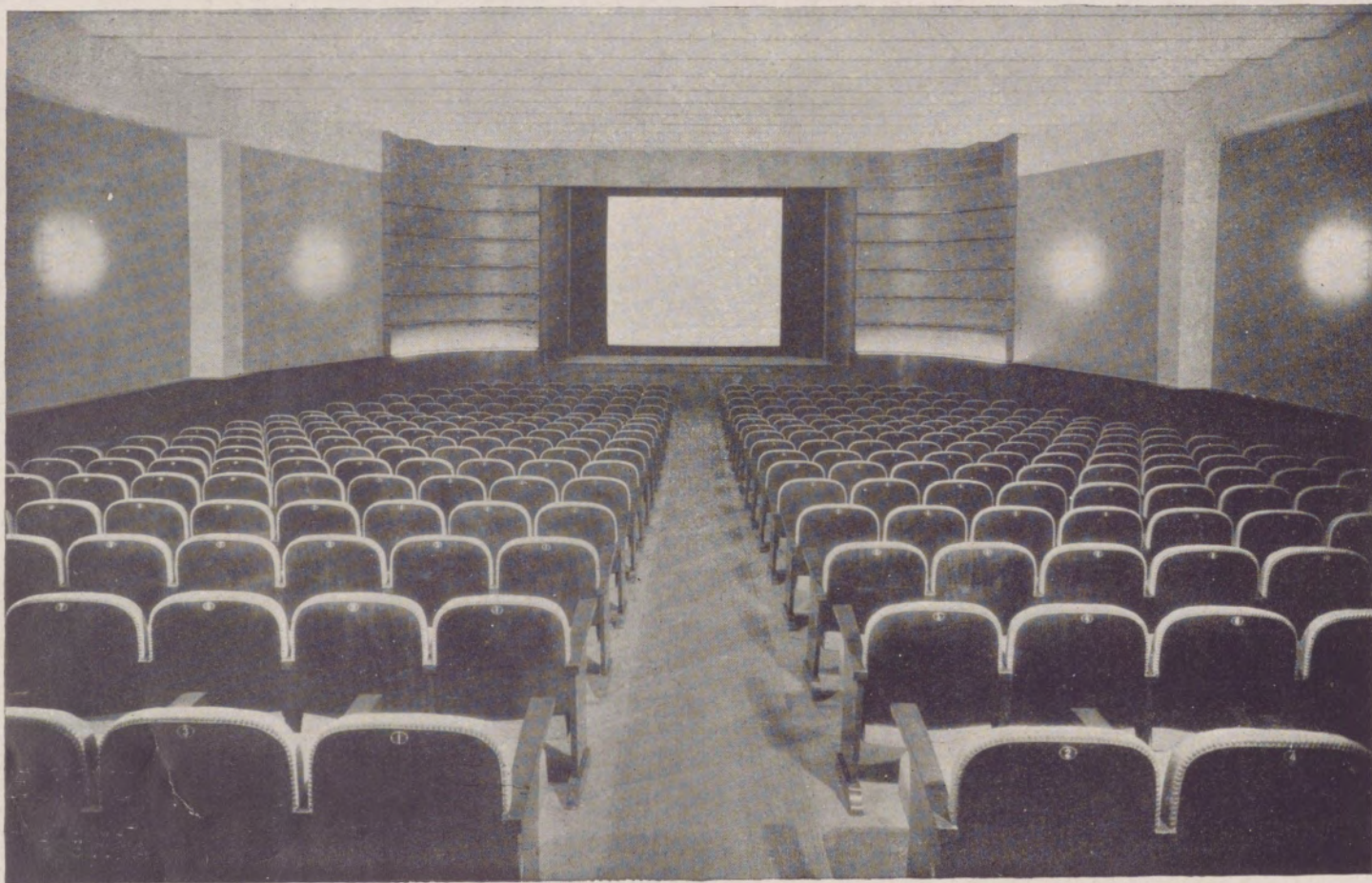
Barcelona

Muntaner, 155-157

Telèfon 76472

PUBLI·CINEMA

Passeig de Gràcia, 57 - Telèfon 79681

Projecció de pel·lícules informatives, documentals i d'argument,
sempre interessants i ajustades a les normes de la més sana moral

DIES FEINERS: Sessió contínua de 3 tarda a 1 matinada. Preu **1** pesseta

DIES FESTIUS: Sessió matinal, a les 11. Preu **1** pesseta

Dues sessions de tarda, de 3½ a 6; i numerada, de 6 a 8. Preu: **2** pessetes

Sessió contínua de nit, de 10 a 1. Preu: **2** pessetes

"CLAROR"

Juny 1935.

Sèrie A.

PRIMERS PLATS

OUS A LA TROCADERO (Quantitats per a 6 racions)

1 xicra d'oli.
200 grs. de tomàtacs.
1 tòfona.
1/4 de litre de llet.
100 grs. de mantega.

10 grs. de formatge.
400 grs. de pèsols.
6 carxofes grosses.
20 grs. de farina.

7 ous.
2 manats d'espàrrecs.
1 llauneta de "foie gras".
1 llimona.

Preparar les carxofes en forma de fons, fregar-les amb llimona i bullir-les amb aigua, sal, llimona i oli.
Bullir separatament amb aigua i sal els pèsols i les puntes dels espàrrecs tallades d'uns 8 cm. de llargada; refrescar-ho a raig d'aixeta quan sigui prou cuit. Després sofrir els pèsols amb una mica de mantega i gratinar els espàrrecs al forn amb mantega i formatge.

Coure 6 ous, deixant-los mollets.

Amb 50 grs. de mantega, la llet, la farina, un rovell i sal, fer una salsa crema.

Escaldar els tomàtacs, pelar-los, trinxar-los i sofrir la polpa amb una mica de mantega.

PRESENTACIO: Omplir amb "foie gras" el fons de carxofes, disposar-los en una platja, col·locar un ou a cada un i recobrir-los curosament amb salsa. Repartir tot al voltant els espàrrecs formant manadets, entre cada manadet posar-hi una cullerada grossa de salsa de tomàtec i omplir el buit central amb pèsols. Guarnir-ho amb tiretes de tòfona i servir-ho calent.

"CLAROR"

Juny 1935.

Sèrie A.

TERCERS PLATS

ROAST-BEEF

600 grs. de mitjana de bou.
75 grs. de llard.

1 copeta de xerès.
1 ceba.

Aixecar la pell de la carn i treure curosament tots els tendrums que tingui. Salar-la, col·locar novament el tros de pell a sobre i, lligar la carn i la pell plegades.

Fer fondre tot el llard, posar-hi la ceba pelada, fer-hi enrossir una mica la part exterior de la carn i ficar-la després, a forn viu. Un bocí del pes esmentat necessita estar-hi uns 20 minuts.

PRESENTACIO: Tallar el cordill i el bocí de pell que queda arronçat sobre la carn, la qual es posa en una platja. Escórrer el llard sobrer de coure la carn. Afegir-hi el xerès a la substància que quedi a la llauna, i fer-ho escalfar plegat, a foc viu; abocar-ho sobre la carn i, servir-la indistintament freda o calenta tallada en la direcció de les fibres de la carn.

NOTA: No prepareu mai una quantitat de roast-beef inferior a 600 grs.; cal, també, que sigui degudament reposada, Acompanyant el roast-beef es serveix indistintament una amanida d'ensiam, creixens o escarola segons el temps, i es guarneix la platja amb cogombres tallats en forma de ventall.

"CLAROR"

Juny 1935

Sèrie A.

SEGONS PLATS

FILETS DE LLENGUADO A L'OTERO (Quantitats per a 6 racions)

600 grs. de llenguado.
75 grs. de mantega.
50 grs. de xampinyons.
10 grs. de formatge.
20 grs. de farina.

4 patates grosses.
1 copeta de vi blanc.
6 llagostins.
1 tòfona.
1 ou.
1 llimona.
1 ceba.
Julivert.

Treure les pells i les espines del llenguado i fer-ne filets. Cargolar-los i travessar-los amb un bastonet. Posar-los en una llauna fonda amb 25 grs. de mantega, sal, el vi blanc i un raget de llimona; al costat posar-hi també els llagostins. Fer-ho coure al forn.

Fer un brou amb les espines del peix, 1/4 litre d'aigua, sal i la ceba.

Raspar les patates i fer-les coure al forn. Una vegada cuites buidar-les en forma de barqueta.

Preparar una salsa "veloutée" amb 40 grs. de mantega, la farina, el brou fet amb les espines i el "fumet" de coure el peix. Assaonar-la amb sal, pebre blanc i nou moscada. Fer-la bullir de 18 a 20 minuts i, fora del foc, afegir-hi un rovell d'ou.

Barrejar 3 cullerades de salsa amb els xampinyons tallats a llenques fines i la tòfona trinxada i omplir-ne les patates. Posar dos filets de llenguado a cada patata, entremig de cada un, un llagostí pelat. Cobrir-los amb la salsa, repartir-hi el formatge i la mantega sobrant (fosa) i fer-ho gratinar al forn.

Servir-ho en una platja rodona guarnida amb un cistellet de llimona amb un floc de julivert.

"CLAROR"

Juny 1935.

Sèrie A.

QUARTS PLATS

TARTA DE FRESONS (Quantitats per a 6 racions)

1 llimona.
75 grs. de mantega.
125 grs. de sucre.

150 grs. de farina.
1 ou.
600 grs. de fresons.

Fer pasta brisa de 1/2 cm. de gruix, amb la farina, el rovell, 50 grs. de sucre, la mantega i una mica de raspallura de pell de llimona.

Emmotllar-la en el motlle de fons mòvile unitat abans lleugerament amb mantega. Posar-hi un pes qualsevulla per evitar que la pasta bufi i coure-la a foc mitjà. Quan sigui cuïta, deixar-la refredar i treure el pes.

Passar pel sedàs una dotzena de fresons. Amb la pasta que en resulti i el sucre que queda fer un xarop.

PRESENTACIO: Col·locar la tarta en un plat amb un paper de blonda a sota. Repartir curosament els fresons damunt la tarta, ruixar-les amb xarop calent encara i una vegada tot completament fred servir el dolç.

" CLAROR "

Juny 1935.

Série B.

SEGONS PLATS

FLAM DE BACALLA

600 grs. de bacallà (morro).	1 ceba.
4 ous.	1 tòfona.
50 grs. de mantega.	Julivert.
1/2 full de paper de barba.	1 llimona.
600 grs. de tomàtets.	

Remullar el bacallà, bullir-lo amb aigua sense sal, esmicolar-lo i treure-li les espines i pells.

Fondre la mantega, untar-ne una flamera i posar al fons una rollana de paper de barba i unes rodones de tòfona.

Amb la mantega restant, sofregir la ceba trinxada fina, i després posar-hi els tomàtets pelats, trinxats i sense llavors, i deixar-ho coure plegat fins que s'espesseixi.

Després afegir-hi els ous, clara i rovell, remenar-ho bé, omplir-ne la flamera i posar-ho a coure a bany maria a foc mitjà.

Quan sigui suficientment cuit i consistent, treure la flamera, deixar-la refredar una mica i abocar el contingut en un plat, assegurant-se abans que el flam es desprengui fàcilment. Guarnir el voltant del flam amb rodones dentades de llimona i unes fulletes petites de julivert.

" CLAROR "

Juny 1935.

Série B.

QUARTS PLATS

BUNYOLS DE VENT

200 grs. de farina.	1 llimona.
25 grs. de mantega.	1/4 de litre de llet.
50 grs. de sucre llustre.	3/4 de litre d'oli.

Bullir la llet amb la pela de mitja llimona. Treure la pela i barrejar la llet així perfumada amb la mantega, la farina i un pols de sal; quan estarà ben barrejat, tirar-hi els ous, clara i rovell, d'un a un; no tirar-ne cap més fins que l'anterior no sigui ben incorporat a la pasta. La pasta ha d'ésser ben treballada i estira ganyosa. Segons la qualitat de la farina es necessitaran 4 ó 5 ous.

Posar la paella a foc lent amb tot l'oli. Quan serà mig calent, prendre amb una cullera cosa del volum d'una nou de pasta i fer-la coure a l'oli calent per mitjà d'una altra cullera. Deixar coure lentament els bunyols que, sols, es giraran dins la paella.

Si no ho fessin ajudar-los amb l'escudadora i deixar-los coure i enrossir per igual de tot el volt. A mesura que estiguin, posar-los dins d'una escudadora col·locada sobre un plat. Empolsar-los amb sucre llustre.

PRESENTACIO: Apilar els bunyols sobre una safata recoberta d'un topetet i servir-los així.

" CLAROR "

Juny 1935.

Série B.

PRIMERS PLATS

OUS A LA TURCA (Quantitat per a una ració.)

1 fetge de pollastre.	1 tòfona.
1/2 culleradeta de salsa de tomàtec.	2 ous.
25 grs. de mantega.	

Fondre un bocinet de mantega dins una plateta rodona de metall o porcellana. Trencar-hi dos ous fent quedar els rovells ben separats entre ells i fer-los coure un moment, lleugerament, a foc mitjà. Els rovells han de quedar tous i la clara cuïa.

Amb la mantega restant, sofregir el fetge tallat a dauets, junt amb el tomàtec i la tòfona trinxada, un pols de sal, un de pebre, una mica de nou moscada i una cullerada d'aigua. Quan s'hagi espessit una mica (necessita 5 ó 6 minuts) col·locar-ho sobre els ous sense que toqui els rovells. Servir-ho de seguida, amb plateta posada sobre un plat.

" CLAROR "

Juny 1935.

Série B.

TERCERS PLATS

LLIOM DE PORC A L'ALGERIANA

300 grs. de lliom de porc.	50 grs. de llard.	1 tòfona.
200 grs. de galeta picada.	200 grs. de pa.	2 ous.
50 grs. de farina.	1 cullerada de puré de tomàtec.	1 llauna de pèsols.
400 grs. de patates.	6 tomàtets.	1/4 de litre d'oli.
25 grs. de mantega.	1 ceba.	1 copeta de xerès.

Tallar el lliom a talls d'un centímetre, de gruix, salar-lo i posar-lo a enrossir amb el llard. Quan prengui color, posar-hi la ceba trinxada i, quan aquesta sigui rossa, afegir-hi 10 grams de farina, el xerès, el tomàtec, la tòfona trinxada fina, sal i una llossada d'aigua. Fer-ho coure a foc lent i tapat.

Fer un puré sec de patates, posar-hi un rovell, un pols de pebre i nou moscada. Empolsar el marbre amb la farina restant, escampar-hi el puré de patates, fer-ne un corró, tallar-lo a trossos i fer-ne unes petites pilotes; passar-les per ou batut i per pa ratllat i fregir-les amb l'oli.

Treure les crostes del pa i amb el bloc de molla fer un triangle amb una canal al mig; fregir-lo amb oli.

Treure el capciró dels tomàtets, buidar-los i fer-los coure al foc amb una mica de sal i una mica de mantega a cada un. Una vegada cuits, omplir-los amb els pèsols prèviament buidats i sofregits amb mantega.

PRESENTACIO. — Al mig d'una plata ovalada posar-hi el pa; al damunt, els talls de lliom cavalcats els uns sobre els altres i cobrir-los amb la salsa. A cada costat posar-hi tres tomàtets i als caps de la plata repartir-hi les boles de patates. Servir-ho calent.

VINS MUXART

MARTORELL

FAMOSOS A TOT ARREU

RANCI

MOSCATELL

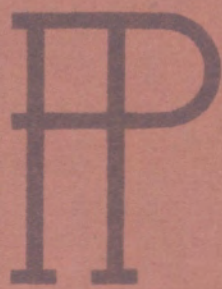
VI DE TAULA

DIPÒSIT A BARCELONA: LLIBRETERIA. 3

MERCEDES-BENZ

10
15
19
25

CALIDAD INSUPERABLE

AUTOMOVILES FERNANDEZ, S. A.

BALMES, 157